

HRVATSKA U EUROPSKOJ UNIJI - STVARNOST ILI ILUZIJA

Stazić, Monika

Undergraduate thesis / Završni rad

2018

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **Polytechnic in Pozega / Veleučilište u Požegi**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:112:007199>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-07-05**

VELEUČILIŠTE U POŽEGI
STUDIA SUPERIORA POSEGANA

Repository / Repozitorij:

[Repository of Polytechnic in Pozega - Polytechnic in Pozega Graduate Thesis Repository](#)

zir.nsk.hr

DIGITALNI AKADEMSKI ARHIVI I REPOZITORIJI

VELEUČILIŠTE U POŽEGI

MONIKA STAZIĆ, 7451

HRVATSKA U EUROPSKOJ UNIJI- STVARNOST ILI ILUZIJA

ZAVRŠNI RAD

Požega, 2018. godine.

VELEUČILIŠTE U POŽEGI
DRUŠTVENI ODJEL
PREDDIPOLMSKI STRUČNI STUDIJ TRGOVINA

**HRVATSKA U EUROPSKOJ UNIJI-
STVARNOST ILI ILUZIJA**

ZAVRŠNI RAD

IZ KOLEGIJA EUROPSKE INTEGRACIJE

MENTOR: dr.sc. Marko Šostar

STUDENT: Monika Stazić

MBS: 7451

Požega, 2018. godine

SAŽETAK

Ovaj završni rad bavi se teorijskom i praktičnom obradom teme „Hrvatska u Europskoj uniji – stvarnost ili iluzija.“ Prvenstveno će se definirati Europska unija kao simbol demokratskih načela i vrijednosti novoga zajedništva s ciljem unapređivanja, međusobne suradnje, te povezivanja svih država članica. Definirat će se nastanak, razvoje i širenje Europske unije sve do danas. Drugim riječima, u kratkim crtama opisat će se najvažniji dijelovi rada Europske unije i njezinog djelovanja koje ima sve jaču i značajniju ulogu u Europi ali i svijetu.

Analiziranjem ankete koja se provela na Veleučilištu u Požegi odredit će se vrijednost Europske unije za Hrvatsku, te da li je EU otvorila nova vrata Hrvatskoj ili je to samo nametnuta iluzija.

KLJUČNE RIJEČI: Europska unija, Hrvatska, prednosti, ulaganja, mogućnosti

SUMMARY

This final paper deals with the theoretical and practical elaboration of the topic "Croatia in the European Union - Reality or Illusion." First, it will define the European Union as a symbol of democratic principles and values of new community with the aim of enhancing, collaborating and linking all member states. It will define the emergence, development and expansion of the European Union till today. Other words, in short lines will describe the most important parts of the work of the European Union and its action, which has a stronger and more important role in Europe as well as in the world.

By analyzing the survey conducted at the Polytechnic of Požega, the value of the European Union for Croatia will be determined, and whether the EU has opened a new door to Croatia or is it just an illusion.

KEY WORDS: European Union, Croatia, benefits, investmenst, opportunities

Sadržaj

1. UVOD.....	1
2. EUROPSKA UNIJA	2
2.1 Nastanak i razvoj Europske Unije	2
2.2 Širenje Europske Unije.....	3
2.3 Institucije Europske Unije	4
2.3.1 Europsko vijeće (EV),	4
2.3.2 Vijeće EU (VEU)	5
2.3.3 Europska komisija (EK),	5
2.3.4 Europski parlament (EP),	6
2.3.5 Sud pravde EU (SP),	6
2.3.6 Revizorski sud (RS)	6
2.3.7 Europska središnja banka (ESB).	7
2.4 Struktura Europske Unije	7
3. PRISTUPANJE HRVATSKE EUROPSKOJ UNIJI	9
4. PRAĆENJE STAVOVA STUDENATA HRVATSKE O EUROPSKOJ UNIJI	12
4.1 Pristupanje studenata VUP-a anketi	12
4.2 Stavovi studenata o aspektima života u Hrvatskoj	13
4.3 Osobne koristi i prednosti Europske Unije.....	26
4.4 Informiranost studenata o Europskoj Uniji	31
5. ZAKLJUČAK	34
6. LITERATURA.....	38
6.1 Popis slika.....	39
6.2 Popis grafikona	39

1. UVOD

Tema završnog rada je Hrvatska u Europskoj uniji. Rad je strukturiran u dva dijela, prvi dio se odnosi na teorijski pregled Europske unije te na put koji je Hrvatska prevalila kako bi postala država članica Europske unije. Cjelokupan proces pristupanja Europskoj uniji je mukotrpan i zahtjeva niz promjena, poboljšanja, odricanja, usklađivanja i ujedinjavanja.

Europska unija kao udruženje zemalja želi ostvariti ujednačenje gospodarstava među svim zemljama članicama, no za uzvrat zahtjeva i ispunjenje određenih uvjeta koje je potrebno uskladiti prije pridruživanja. Nakon što je Hrvatska ušla u Europsku uniju omogućena su joj određena novčana sredstva za period od 2014. – 2020. godine kako bi se poboljšalo i unaprijedilo gospodarstvo države.

Drugi dio rada odnosi se istraživanje koje je provedeno na Veleučilištu u Požegi, a riječ je o stavovima i mišljenju studenata o aspektima života koji su se mijenjali tijekom ulaska Hrvatske u Europsku uniju. Europska unija je i dalje aktualna tema među svim građanima, ali pravo pitanje je koliko smo mi građani Republike Hrvatske ustvari upućeni u djelovanje Europske unije. Stoga, ovim radom utvrdit ćemo koliko uistinu studenti znaju o Europskoj uniji i koliko su zainteresirani za korištenje određenih prednosti koje su im ponuđene od strane Europske unije. Svi podatci dobiveni od studenta biti će uspoređeni sa stvarnim stanjem u državi, ali i uspoređeni sa drugim istraživanjem koje su provodile agencije za Ministarstvo vanjskih i europskih poslova (MVEP).

2. EUROPSKA UNIJA

Europska unija predstavlja udruženje zemalja kako bi u zajedničkom djelovanju ostvarili zajedničke ciljeve uravnoteženja gospodarskog i društvenog razvoja. Osnivanjem Europske Unije prvenstveno se željelo utjecati na ravnotežu svih zemalja u pogledu visoke razine zaposlenosti, te zaštita prava i interesa građana.

Europska Unija počela se stvarati paralelno s Vijećem Europe, ali na posve drugim osnovama. Ipak, iako različitog usmjerenja, i na njezino osnivanje utjecao je u velikoj mjeri Kongres Europe, održan u Den Haagu 1948. godine, a njezini su začetnici iste države odnosno isti državnici koji su potaknuli i stvaranje Vijeća Europe. U tom razdoblju razvijaju se tri ekonomske zajednice (Europske zajednice za ugljen i čelik, Europske ekonomske zajednice i Europske zajednice za atomsku energiju) kojima je započela najveća ekonomska (poslije i politička) integracija u povijesti Europe. (Omejec, 2008: 77)

2.1 Nastanak i razvoj Europske Unije

Splet političkih događanja u Europi, kao i integracijski zamah unutar EZ-a, doveli su kod većine EZ-a do sazrijevanja ideje da se krene u stvaranje čvršće (europske) političke unije. Europsko vijeće je odlučilo da se u prosincu 1990. sazovu dvije paralelne međuvladine konferencije- jedna o uspostavi europske monetarne unije, a druga o uspostavi europske političke unije. Pregovori između članica o sadržaju dogovora trajali su sve do summita u Maastrichtu kada je, 9.-10. prosinca 1991., konačno donesen Ugovor o osnutku Europske unije. (Mintas Hodak, 2010: 35)

Mintas Hodak (2010) navodi kako je Ugovor naišao na problem prilikom provođenja postupka te je Ugovor prošao nakon što je prihvaćeno da Britanija ne mora ući u monetarnu uniju, a Danska je ratificirala Ugovor jer joj je bilo dopušteno ostati izvan monetarne unije te da ne mora sudjelovati u odlukama o Zajedničkoj vanjskoj i sigurnosnoj politici. Stoga je Ugovor o Europskoj uniji potpisan 7. veljače 1992., a na snagu je stupio 1. studenoga 1993. godine.

2.2 Širenje Europske Unije

Europska ekonomska zajednica za ugljen i čelik smatra se pretečom današnje Europske unije, a osnovalo ju je šest država (Belgija, Francuska, Njemačka, Italija, Luksemburg i Nizozemska). Proces pristupanja Europskoj uniji predstavlja niz postupaka koje je potrebno pravilno provesti, a to su:

1. potpisivanje sporazuma o pridruživanju,
2. predaja zahtjeva za članstvo,
3. izrada mišljenja o zahtjevu za članstvo (Vijeće poziva Europsku komisiju da pristupi izradi, tj. o pripremljenosti države podnositeljice zahtjeva za prihvaćanje i ispunjavanje spomenutih uvjeta za članstvo koje može sadržavati nekoliko tisuća pitanja),
4. zemlja u roku 3 mjeseca odgovara na pitanja Europske komisije,
5. Europska Komisija donosi mišljenje (pozitivno ili negativno) o pripremljenosti države podnositeljice zahtjeva za prihvaćanje i ispunjavanje uvjeta za članstvo te ga upućuje Europskom vijeću koje konačno odlučuje o odobravanju statusa kandidata državi podnositeljici zahtjeva,
6. otvaraju se pregovori o poglavljima (35 u slučaju Hrvatske) pravne stečevine EU,
7. potpisuje se Ugovor o pristupanju Europskoj uniji,
8. čekaonica - Ugovor o pristupanju ne stupa na snagu samim potpisivanjem, već je za to potrebno da ga potvrde (ratificiraju) Europski parlament, parlamenti svih država članica EU-a i parlament države pristupnice i
9. punopravno članstvo u EU - Stupanjem na snagu Ugovora o pristupanju, uobičajeno na utvrđen datum i pod uvjetom da je okončan postupak ratifikacije, država pristupnica postaje država članica Europske unije. (Ministarstvo uprave. URL: <https://uprava.gov.hr/koji-sukoraci-u-procesu-pristupanja-europskoj-uniji/12410>)

Europska unija danas broji 28 zemalja članica koje su postupno od 1993. godine do danas pristupale kroz ukupno sedam proširenja:

- prvo proširenje Europske unije obilježeno je 1.1.1973.godine kada su pristupile Danska, Irska i Ujedinjeno Kraljevstvo,

- drugo proširenje dogodilo se 1.1.1981.godine kada je EU pristupila Grčka,
- u trećem proširenju 1.1.1995. godine Europskoj uniji pristupile su Austrija, Finska i Švedska,
- 1.5.2004. godine dogodilo se najveće proširenje a pristupile su: Cipar, Češka, Latvija, Litva, Estonija, Mađarska, Malta, Poljska, Slovenija i Slovačka,
- 1.1.2007. godine Rumunjska i Bugarska postaju sastavni dio Europske unije i na kraju
- 1.7.2013.godine pristupa Republika Hrvatska. (Europska unija. URL: https://europa.eu/european-union/about-eu/countries_hr)

2.3 Institucije Europske Unije

Institucije Europske unije od samih početaka imaju ključne uloge za opstanak zajednice. Svaka novoosnovana Zajednica imala je vlastita tijela, a zajednički su im bili samo Skupština predstavnika i Sud pravde. Tek 1965. godine, sklapanjem Ugovora o spajanju tijela Zajednice, formaliziran je već ranije postignut dogovor o spajanju izvršnih tijela Zajednica. Ugovor se primjenjuje tek od 1967. godine, a od tada postoje samo jedna Komisija i jedno Vijeće ministara za sve tri Zajednice. (Mintas Hodak, 2010: 96)

S vremenom su se razvijala i druga tijela, tako da danas Lisabonski ugovor kao najvažnija tijela u Europskoj uniji navodi (M. Hodak, 2010: 98):

2.3.1 Europsko vijeće (EV),

Europsko vijeće je po svom sastavu najreprezentativnije tijelo Europske unije. Čine ga predsjednici država ili vlada svih država članica, Predsjednik Europskoj vijeća i predsjednik Europske komisije, a Visoki predstavnik Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku sudjeluje u njegovom radu bez prava glasa. Europsko vijeće sastaje se redovito barem dva puta godišnje. Vijeće je pretežno rješavalo sporna pitanja između članica o kojima se nije mogao postići sporazum na sastancima Vijeća ministara, a s vremenom je počeo određivati i pravac u kojem će ići reforme osnivačkih ugovora. (M. Hodak, 2010: 115)

2.3.2 Vijeće EU (VEU)

„Vijeće EU-a je zapravo ranije Vijeće ministara država članica EZ-a, koje je stupanjem na snagu Ugovora iz Maastrichta bilo preimenovano u Vijeće EU-a, mada ga mnogi i dalje nazivaju po vijeću ministara a od Lisabonskog ugovora naziva se i samo Vijeće.“

U Europskom vijeću presjedanje se prenosi svakih 6 mjeseci, a svaki put presjeda druga država članica. (M. Hodak, 2010: 101)

2.3.3 Europska komisija (EK),

EK se smatra i političkim i izvršno-administrativnim tijelom, zamišljenim da djeluje tako da je odlučivanje u njoj neovisno od volje država članica (supranacionalni karakter). Lisabonskim ugovorom određen je broj članova Komisije koji iznosi dvije trećine broja država članica, osim ako Europsko vijeće taj broj jednoglasno ne promijeni. Zadatci komisije su: priprema i predlaganje propisa, izvršne i nadzorne ovlasti, uloga u zajedničkim vanjskim odnosima i sigurnosnoj politici EU-a. (M. Hodak, 2010: 122)

Da bi EK mogla obavljati svoje zadatke mora imati razrađenu unutarnju strukturu koja se sastoji od (M. Hodak, 2010: 120):

1. političke strukture koju čine:

- a) predsjednik,
- b) povjerenici i njihovi kabineti.

2. upravnu strukturu koju čine:

- a) opće uprave- generalne direkcije,
- b) glavno tajništvo,
- c) privremeni i stalni odbori stručnjaka i savjetnika, te
- d) ostale zajedničke službe i uredi.

2.3.4 Europski parlament (EP),

„Europski parlament je tijelo predstavničke demokracije u EU. Ukupan broj zastupnika u EP-u neznatno je povećan, ograničen na 750 uz predsjednika. Prema Lisabonskom ugovoru nijedna članica ne smije imati više od 96 zastupnika, niti manje od 6.“ (M. Hodak, 2010: 130)

2.3.5 Sud pravde EU (SP),

Prijedlogom Ustava EU-a, a što je prihvaćeno kasnije u Lisabonskom ugovoru, izvršeno je nezgrapno preimenovanje sustava sudova Zajednice u „Sud pravde EU-a“ koji obuhvaća:

1. Sud pravde,
2. Opći sud i
3. specijalizirane sudove.

Sjedište Suda pravde EU-a smješteno je u Luxembourg. Sud pravde EU-a tradicionalno je nadležan odlučivati u sporovima koji se tiču prvog stupa, a koji proizlaze iz osnivačkih ugovora i sekundarnog prava ako ga ugovor na to ovlašćuje. Sud pravde EU-a daje prethodno mišljenje, na zahtjev nacionalnog suda, o tumačenju prava Unije, ili o valjanosti akta donesenih u institucijama Unije, donosi odluke po tužbama koje ulažu bilo države članice, bilo institucije EU. (M. Hodak, 2010: 143)

2.3.6 Revizorski sud (RS)

Revizorski sud je potpuno neovisno tijelo Unije kojem je povjeren računovodstveni nadzor. Zadatak mu je redovito ispitivati zakonitosti i regularnost prihoda i rashoda svih institucija, tijela, ureda, agencija EU-a, kao i ekonomičnost pri upravljanju sredstvima. Revizorski sud sastoji se od po jednog člana iz svake države članice. (M. Hodak, 2010: 148)

2.3.7 Europska središnja banka (ESB).

Europska središnja banka (ESB) upravlja eurom te određuje i provodi gospodarsku i monetarnu politiku EU-a. Njezin je glavni cilj održati stabilnost cijena i time potaknuti gospodarski rast i otvaranje novih radnih mjesta. ESB surađuje s nacionalnim središnjim bankama svih država članica EU-a. Oni zajedno čine Europski sustav središnjih banaka.

Predsjednik ESB-a predstavlja Banku na europskim i međunarodnim sastancima na visokoj razini. ESB ima tri sljedeća tijela za donošenje odluka:

1. Upravno vijeće – glavno tijelo za donošenje odluka. Sastoji se od Izvršnog odbora (vidjeti u nastavku) i guvernera nacionalnih središnjih banaka država članica europodručja.

2. Izvršni odbor – upravlja svakodnevnim radom ESB-a. Sastoji se od predsjednika i potpredsjednika ESB-a i četiri druga člana koje su na mandat od osam godina imenovali čelnici država članica europodručja.

3. Opće vijeće – ima savjetodavnu i koordinacijsku ulogu. Sastoji se od predsjednika i potpredsjednika ESB-a i guvernera nacionalnih središnjih banaka svih država članica EU-a. (Europska unija, URL: https://europa.eu/european-union/about-eu/institutions-bodies/european-central-bank_hr)

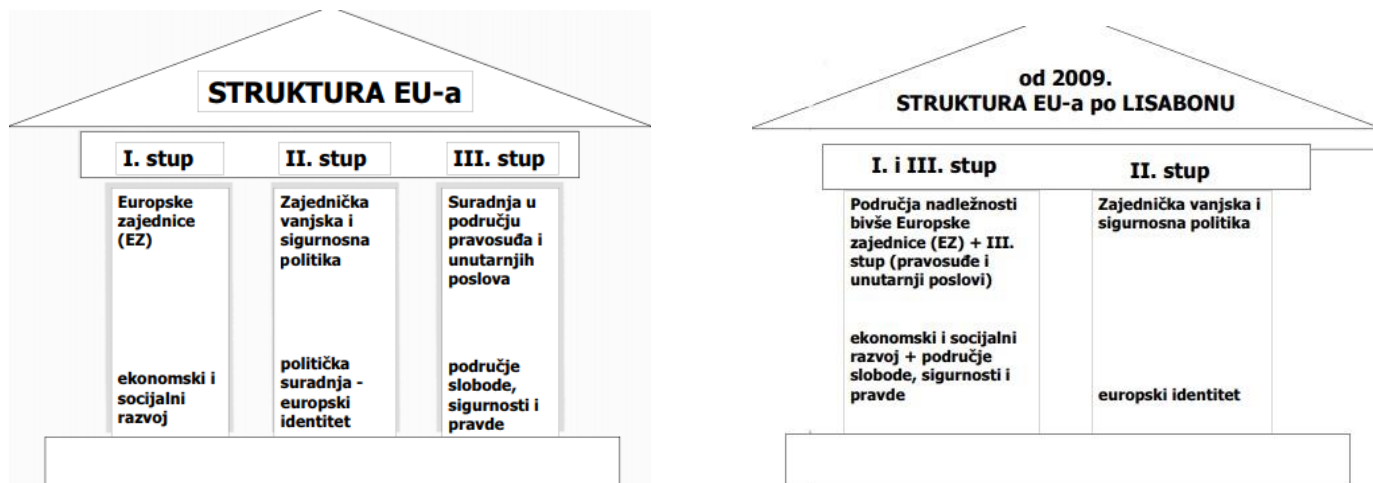
2.4 Struktura Europske Unije

Ugovor o Europskoj uniji potpisan je u Maastrichtu 7. veljače 1992., a stupio je na snagu 1. studenog 1993. Prilikom sklapanja Ugovora po prvi puta je definirana struktura EU radi lakšeg predstavljanja. Europska unija tada je utemeljena na 3 stupa:

1. I. stup Europske zajednice,
2. II. stup Zajednička vanjska i sigurnosna politika i
3. III. stup Suradnja na području pravosuđa i vanjskih poslova.

Struktura EU bila je na snazi sve dok Ugovor iz Lisabona nije stupio na snagu. Ugovor iz Lisabona o izmjeni Ugovora o Europskoj uniji i Ugovora o osnivanju Europske zajednice

stupio je na snagu 1. prosinca 2009. Nakon toga uslijedile su promjene u strukturi EU, kao što se vidi i na slici broj 1., prvi i drugi stup se spajaju u jedan i tako III. stup podvrgava nadnacionalnim metodama I. stupa. (Europski parlament. URL: <http://www.europarl.europa.eu/>)

Slika broj 1. Promjena strukture EU (https://www.vup.hr/_Data/Files/130221141720668.pdf)

3. PRISTUPANJE HRVATSKE EUROPSKOJ UNIJI

Kako bi Hrvatska pristupila Europskoj uniji bilo je potrebno uspostaviti odnose i ispuniti niz protokola. Hrvatska je još davne 1990. godine izrazila želju za učlanjenjem u Europsku uniju, a već 1992. godine uspostavljeni su odnosi između Hrvatske i EU kada je Vijeće Europske zajednice priznalo Hrvatsku kao neovisnu državu. Vijeće je u razdoblju od 1992.-2001. redovito obnavljalo dodjelu autonomnih trgovinskih povlastica Hrvatskoj a ugovorni odnosi bili su uvjetovani nadzorom ispunjavanja kodeksa demokratskog ponašanja. U cijelom procesu uspostavljanja odnosa Hrvatski sabor je 2001. godine osnovao posebno radno tijelo tj. Odbor za europske integracije čija je zadaća praćenje usklađivanja pravnog sustava Hrvatske s pravnim sustavom Europske unije, programe pomoć i suradnje EU te surađivanje i razmjenjivanje iskustva s tijelima u europskim integracijama. (Omejac, 2008: 201)

Nakon uspostavljanja odnosa između RH i Europskih zajednica nastupio je Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju koji je potpisan 29. listopada 2001. godine u Luxembourgu, a isti sporazum sklopljen je na neodređeno vrijeme. Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju bio je prvi i jedni korak na putu do pristupanja EU, a na snagu je stupio 1. veljače 2005. godine nakon što je Hrvatski sabor(5. prosinca 2001.) donio zakon o potvrđivanju Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju . (Omejac, 2008: 202)

Daljnja kronologija Hrvatske integracije tiče se podnošenja hrvatskog zahtjeva za članstvo 21. veljače 2003. godine nakon čega je Europska komisija uručila Hrvatskoj upitnik sa 4560 pitanja sa raznih područja političkog, društvenog i gospodarskog života. Hrvatska je odgovore upitnika uručila u listopadu 2003. nakon čega je Europska komisija donijela pozitivno mišljenje o zahtjevu hrvatske za punopravnim članstvom u EU te predložila otvaranje pristupnih pregovora. Europsko vijeće dodijelilo je Hrvatskoj status kandidata na samitu održanom u Bruxellesu 18. i 19. lipnja 2004 godine. Europska komisija objavila je predpristupnu strategiju za Hrvatsku kojom je detaljnije uređena lista uvjeta i zahtjeva za stjecanje punopravnog članstva, a predviđeni datum za pristupne pregovore je 17. ožujka 2005. (Ondelj, 2010: 628)

Planirani početak pristupnih pregovora odgođen je zbog inzistiranja EU na ostvarenje potpune suradnje s Haškim sudom, u koju svrhu je i osnovana radna skupina koja će nadgledati suradnju Hrvatske u ovom smislu. Nakon što je preduvjet ispunjen te je utvrđena suradnja s Hrvatske s Haškim sudom 3. listopada 2005. otvoreni su pregovori za punopravno članstvo.

Nedugo nakon toga Europska komisija objavila je izvješće o napretku Hrvatske u postupku usklađivanja zakonodavstva kojim daje ocjenu odnosa između Hrvatske i EU, te ocjenu ispunjavanja političkih i gospodarskih kriterija za članstvo. Potporu hrvatskim naporima na putu prema članstvu u EU, Europski parlament izrazio je Rezolucijom iz travnja 2008., kojom je naglasio mogućnost završetka hrvatskih pristupnih pregovora u tijeku 2009., s tim da je i Europska komisija objavila Izvješće o napretku Hrvatske za 2007., kojim je u listopadu 2008. objavila raspored završetka pregovora do kraja 2009. (Ondelj, 2010: 629)

Usljed cjelokupnog procesa, 2010. godine dogodile su se Europske izmjene hrvatskog Ustava. Naime, uvedene su promjene kojima se pojednostavljuje ulazak Hrvatske u EU, te usklađivanje pravne odredbe s zahtjevima EU, na najvišoj razini pravnog akta. Izmjenom Ustava ublažavaju se uvjeti za referendumsku odluku o pristupu Hrvatske u EU, pa se umjesto dosadašnje natpolovične većine svih upisanih birača, traži većina birača koji pristupe referendumu. (Ondelj, 2010:631)

Hrvatska je 30 lipnja 2010. dovršila otvaranje svih poglavlja u pristupnim pregovorima na desetom sastanku Međuvladine konferencije na ministarskoj razini u Bruxellesu. Odrednice pregovora sadrže određena poglavlja poput slobode kretanja robe, radnika, kapitala, poglavlja prava nastanka i slobode pružanja usluga, poglavlje javnih nabava, prava trgovačkih društava, poglavlje prava intelektualnog vlasništva, financijskih usluga, tržišnog natjecanja, informacijskog društva i medija, poljoprivrede i ruralnog razvoja, poglavlje poljoprivrede, energetike, zaštite okoliša i sl. (Ondelj, 2010: 647)

Kroz dugogodišnji proces pristupanja Hrvatske Europskoj uniji Hrvatska je primala pomoć kroz raznovrsne programe predpristupne pomoći kao što su:

1. CARDS- program pomoći za stabilizaciju, obnovu i razvoj (2000.-2004.) kojim je uloženo oko 278,8 milijuna eura od strane EU,
2. PHARE, ISPA, SEPARD- tri predpristupna fonda u 2005. i 2006. kojima je uloženo 252 milijuna eura,
3. IPA- program pomoći od 2007.-2010. kojim je EU uložila 589,9 milijuna eura,
4. posebni program EU usmjeren na pomoć Hrvatskoj.

Ugovor o pristupanju RH EU potpisan je 9. prosinca 2011. godine u Bruxellesu. U siječnju 2012. godine održan je drugi, nakon onog o neovisnosti 1991., državni referendum na

kojem je 66% građana reklo DA hrvatskom članstvu u Europskoj uniji. A, nakon što je dvadeset i sedam država članica u svojim parlamentima ratificiralo naš ugovor, 1. srpnja 2013. postali smo punopravna članica čime smo ostvarili svoj strateški cilj i najveći uspjeh nakon uspostave hrvatske države. „U Europsku uniju ušli smo pripremljeni kao ni jedna zemlja prije nas. Ni jedna država prije nas nije imala mjerila za otvaranje i zatvaranje poglavlja. Naši su pregovori sadržavali veći broj poglavlja nego što ih je imala i jedna država prije. Hrvatska je prva zemlja koja je imala posebno poglavlje – pravosuđe. Time smo stvorili standarde i mjerila za zemlje koje će doći u budućim krugovima proširenja, ali stvorili smo i temelje za ocjenjivanje stanja pravosuđa ostalih zemalja članica što je velik doprinos i za funkcioniranje same Europske unije.“ (Ministarstvo vanjskih i europskih poslova, URL: <http://www.mvep.hr/files/file/publikacije/Hrvatska-28-clanica-Europske-unije.pdf>)

9. prosinca 2011. godine održano je svečano potpisivanje Pristupnog ugovora, ugovor je sastavljen na 23 službena jezika EU-a te na hrvatskom jeziku. Da bi Ugovor o pristupanju stupio na snagu, trebaju ga ratificirati parlamenti država članica i države pristupnice.

Prije potvrđivanja Ugovora o pristupanju većina država pristupnica provodi i referendum na kojem građani donose konačnu odluku o ulasku države u članstvo EU-a, a takav referendum održan je i u Republici Hrvatskoj 22. siječnja 2012. godine. Prema odredbama Ugovora o pristupanju Hrvatske Europskoj uniji kao datum njegova stupanja na snagu utvrđen je 1. srpnja 2013. godine, pod uvjetom da ga sve članice Unije i Hrvatska ratificiraju u skladu sa svojim ustavnim odredbama, a svoje isprave o ratifikaciji polože kod Vlade Talijanske Republike do 30. lipnja 2013. godine. (Hrvatski sabor, URL: <file:///C:/Users/Korisnik/Downloads/PDF%208.pdf>)

Prema službenim potpunim rezultatima Državnog izbornog povjerenstva glasovanju je pristupilo 1.960.231 ili 43,51 %, a glasovalo je (prema listićima) 1.959.564 birača. Važećim je utvrđeno 1.948.498 (99,4%) glasačkih listića. Nevažećim je proglašeno 11.066 (0,56%) glasačkih listića. „Za“ ulazak RH u EU glasovalo je 1.299.008 (66,27%) birača. „Protiv“ ulaska glasovalo je 649.490 (33,13%) birača.

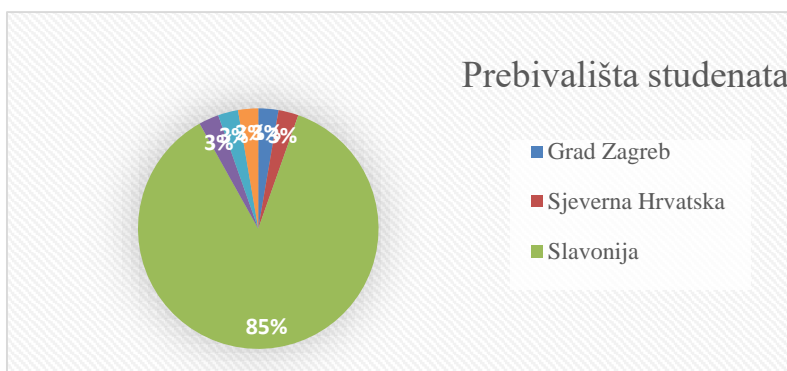
1. srpnja 2013. godine Hrvatska postaje 28. članica Europske unije.

4. PRAĆENJE STAVOVA STUDENATA HRVATSKE O EU

Temeljem ulaska Hrvatske u Europsku uniju pojavljuju se različiti stavovi i mišljenja građana. Stoga, provedenim istraživanjem cilj je bio ostvariti uvid u stavove, znanje i informiranost studenata RH o Europskoj uniji. Anketa koja se provodila na Veleučilištu u Požegi obuhvaćala je pitanja vezana uz stanje unutar države prije i nakon ulaska u EU, pogodnostima koje pruža EU, ali isto tako o potencijalnim nedostacima.

4.1 Pristupanje studenata VUP-a anketi

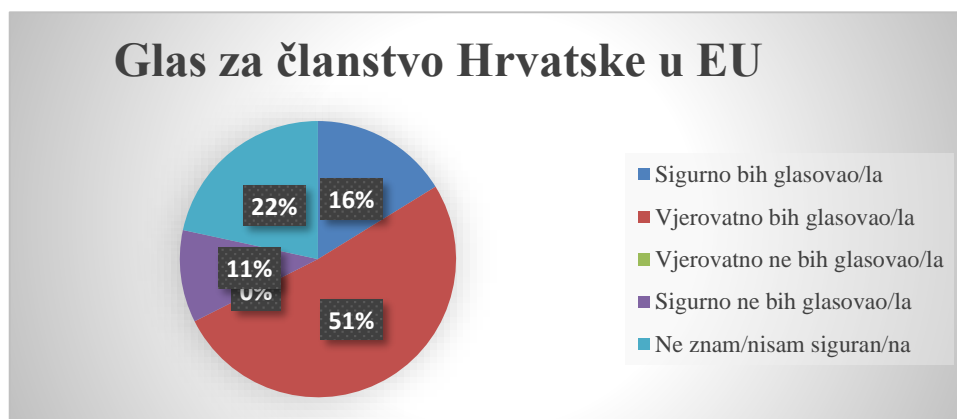
Anketa o stavovima studenata provedena je na VUP-u, a pristupilo joj je 37 studenata od kojih su samo 5 osoba muškarci(14%), a ostalo žene(86%).

Grafikon broj 1. Prebivališta studenata koji su pristupili anketi (Izvor: autor)

Studenti koji su pristupili anketi uglavnom su sa područja Slavonije, no pristupili su i studeni koji dolaze sa područja Banovine, Korduna, Like, Grada Zagreba, Dalmacije, Istre, Primorja, Gorskog Kotra, te sa područja Sjeverne Hrvatske. Podatci sa prebivalištima studenata navedena su na grafikonu broj 1.

Grafikon broj 2. Glas studenata za članstvo u EU (Izvor: autor)

Prema provedenom istraživanju 19 studenata (51%), od njih 37, izjavilo je da bi vjerojatno dali glas za članstvo Republike Hrvatske u EU. 6 studenata (16%) koji su pristupili anketi sigurno bi dali glas za članstvo RH u EU, 4 osobe (11%) su se izjasnile da sigurno ne bi glasali, dok se 8 (22%) izjasnilo da ne znaju ili da nisu sigurni što bi glasali. Podatci o glasu za članstvo u EU prikazani su na grafikonu broj 2.

Grafikon broj 3. Rezultati o glasu na referendumu koji se proveo 2012. godine (Izvor: autor)

U vrijeme referenduma 2012-te godine većina studenata nije bila punoljetna te nije imala pravo pristupiti glasovanju. Na referendumu o članstvu Republike Hrvatske u EU, koji je održan u siječnju 2012-te godine, samo 2 osobe glasale su ZA ulazak Hrvatske u EU, dok 35 osoba nije glasalo. Navedeni podatci prikazani su na grafikonu broj 3.

Provođenjem ankete studenti su se susreli sa različitim aspektima života u Hrvatskoj. Izražavanjem njihovih stavova cilj je utvrditi koliko su doista upoznati sa situacijom koja vlada u državi kako bi se u konačnici moglo poraditi na stvarima koje im nisu poznate te im približiti stvarnu sliku i potencijalne mogućnosti Europske Unije.

4.2 Stavovi studenata o aspektima života u Hrvatskoj

Aspekti života u Hrvatskoj vezani su uz različita područja, a to su:

1. Mogućnost zapošljavanja u drugim zemljama članicama

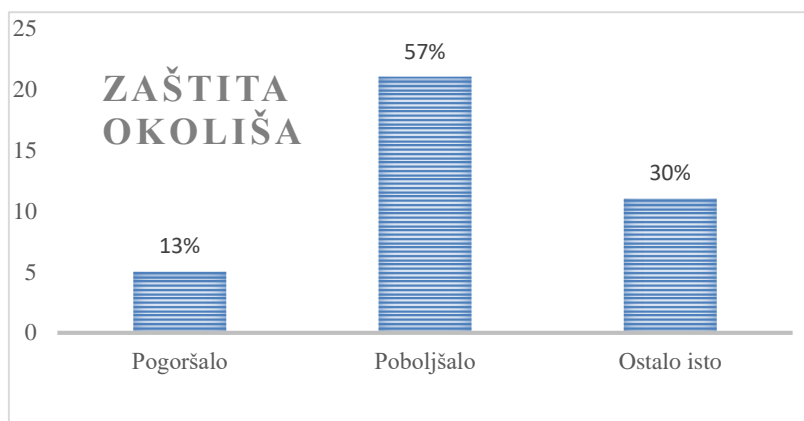
32 studenta (86%) smatra da se mogućnosti zapošljavanja u drugim zemljama članicama poboljšala nakon ulaska Hrvatske u EU dok 1 osoba (3%) smatra da se stanje o zapošljavanju pogoršala, a ostalih 4 (11%) smatra da je stanje ostalo isto.

Otkako je Hrvatska u srpnju 2013. godine pristupila Europskoj uniji, više od 50.000 radno sposobnih hrvatskih građana posao je pronašlo u nekoj od 27 zemalja članica no za Europsku komisiju nema mjesta zabrinutosti jer je riječ samo o 0,01 posto stanovnika EU-a, štoviše, drže da se radi o slaboj mobilnosti hrvatskih radnika.

2. Zaštita okoliša

Prema podacima sa Europskih strukturnih fondova, vezano uz Operativni program za Zaštitu okoliša, od 2007.-2013. godine izdvojeno je ukupno 330.704.726 eura, od čega će se 281.099.011 eura financirati iz Kohezijskog fonda. Dok, podatci Operativnog programa za Zaštitu okoliša i održivost resursa za razdoblje 2014.-2020. godine izdvajaju iznos od 1.987.360.608 eura.

Grafikon broj 4. Podatci o zaštiti okoliša u Hrvatskoj prema mišljenju studenata (Izvor: autor)

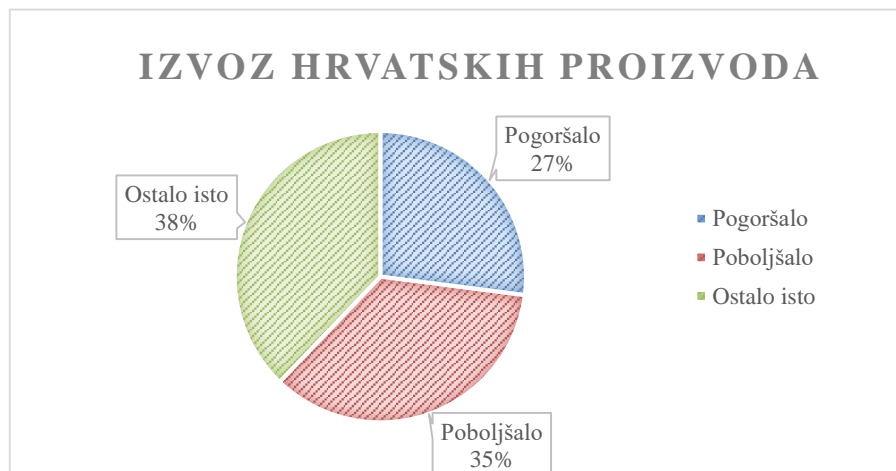

21 osoba smatra da se stanje vezano uz zaštitu okoliša u RH poboljšalo nakon ulaska u EU, 11 osoba smatra da je stanje ostalo isto dok 5 osoba smatra da se stanje pogoršalo. Sljedeći podatci o zaštiti okoliša navedeni su u grafikonu broj 4.

3. Izvoz Hrvatskih proizvoda

U razdoblju od prvih jedanaest mjeseci prošle godine (2017.) zadržana je visoka stopa rasta robnog izvoza Hrvatske. Točnije, stopa je ostala gotovo istovjetna onoj za prvih deset mjeseci i u kunama je iznosila 13,9%. (HGK. URL: <https://www.hgk.hr/nastavak-snaznog-rasta-izvoza>)

Grafikon broj 5. Mišljenje studenata o izvozu Hrvatskih proizvoda (Izvor: autor)

Najviše studenata, njih 14, smatra da je stanje vezano uz izvoz Hrvatskih proizvoda ostalo isto, njih 13 smatra da se stanje poboljšalo dok je 10 studenata izjavilo da se stanje s izvozom pogoršalo. Podatci o stavovima studenata prikazani su i kroz grafikon broj 5.

4. Kvaliteta obrazovanja u RH

Na pitanje o kvaliteti obrazovanja u RH, 24 osobe dale su odgovor kako smatraju da je kvaliteta obrazovanja ostala ista, samo njih 10 smatra da se kvaliteta obrazovanja poboljšala. Unatoč tome 3 osobe izjasnile su da je kvaliteta obrazovanja pogoršana.

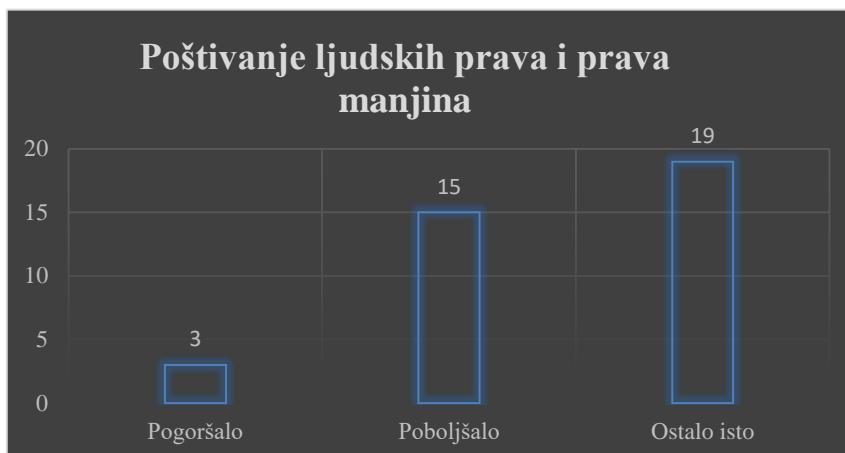
Iz vlastitog iskustva pitanje obrazovanja danas je daleko naprednije i pristupačnije velikom broju ljudi. Tijekom školovanja svima je otvorena mogućnost razmjene učenika ili studenata, ali isto tako dostupni su razni tečajevi i edukacije koje omogućuju prekvalifikacije i mogućnost napredovanja.

Članstvo u EU-u nudi mogućnost raznovrsnijeg obrazovanja i veće mobilnosti mladih, putem korištenja programa EU-a namijenjenih obrazovanju, znanosti i istraživanju, kao što je na primjer program Erasmus. (Ministarstvo vanjskih i europskih poslova, URL: <http://www.mvep.hr/files/file/publikacije/Hrvatska-28-clanica-Europske-unije.pdf>)

5. Poštivanje ljudskih prva i prava manjina

„Ujedinjeni u različitosti“ moto je Europske unije u kojoj se poštuje i promiče raznolikost nacionalnih identiteta država članica. To znači da i Hrvatska svojim jedinstvenim nacionalnim identitetom i posebnostima obogaćuje europsku raznolikost, a Hrvatski su državljani u Uniji stekli identitet građana EU-a.

Grafikon broj 6. Stavovi studenata vezani uz poštivanje ljudskih prava i prava manjina (Izvor: autor)

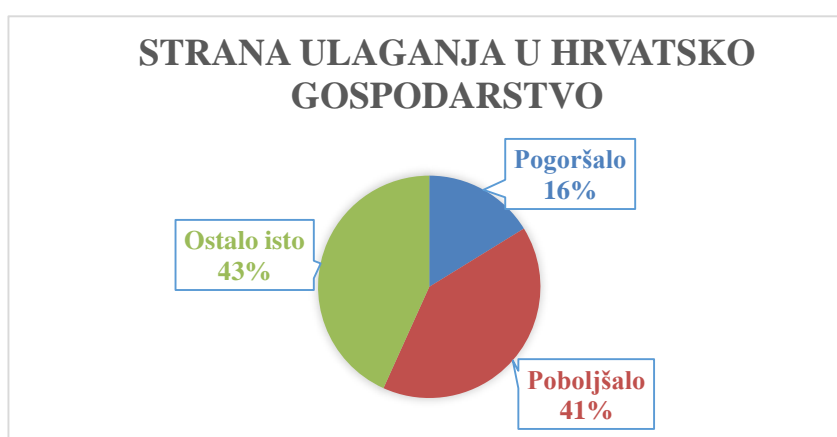

Stavovi studena uz poštivanje ljudskih prva i prava manjina izraženi su u grafikonu broj 5. gdje se vidi da njih 51% (19) smatra da je stanje u ostalo isto, 41% (15) smatra da se stanje poboljšalo dok 8% (3) smatra da se stanje u RH pogoršalo. Navedeni statistički podatci prikazani su u grafikonu broj 6.

6. Strana ulaganja u Hrvatsko gospodarstvo

Ukupan iznos izravnih stranih ulaganja u Hrvatsku u trećem tromjesečju 2017. iznosio je 610 milijuna eura. U odnosu na isto razdoblje prethodne godine, vrijednost izravnih stranih ulaganja bila je niža za 103 milijuna eura, odnosno 14,5 posto. U prvih devet mjeseci prošle godine ukupna izravna strana ulaganja iznosila su 1,29 milijardi eura, što je za šest posto niže u odnosu na isto razdoblje u 2016. (HNB. URL: <https://www.hnb.hr/>)

Grafikon broj 7. Mišljenja studenata o stranom ulaganju u Hrvatsko gospodarstvo (Izvor: autor)

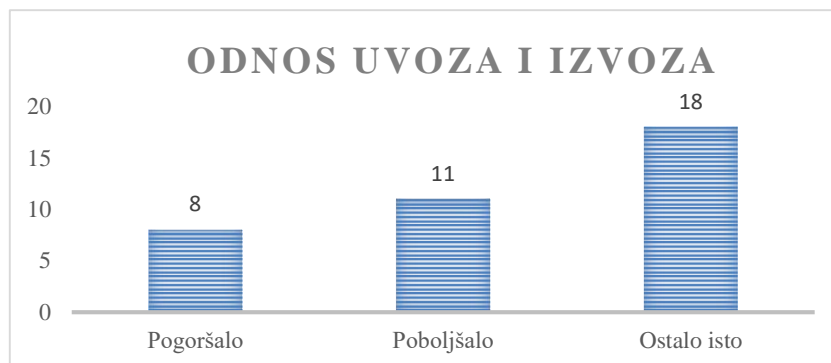
16 studenata smatra da je stanje stranih ulaganja u Hrvatsko gospodarstvo ostalo isto nakon ulaska u EU, njih 15 smatra da se stanje stranih ulaganja poboljšalo te njih 6 koji smatraju

da su se strana ulaganja pogoršala nakon ulaska u EU. Navedeni stavovi izraženi su i u grafikonu broj 7.

7. Odnos uvoza i izvoza proizvoda

Uz porast izvoza istovremeno je zabilježen i znatan porast vrijednosti uvoza od 11,0%. (HGK. URL: <https://www.hgk.hr/nastavak-snaznog-rasta-izvoza>)

Grafikon broj 8. Odnos uvoza i izvoza prema mišljenju studenata (Izvor: autor)

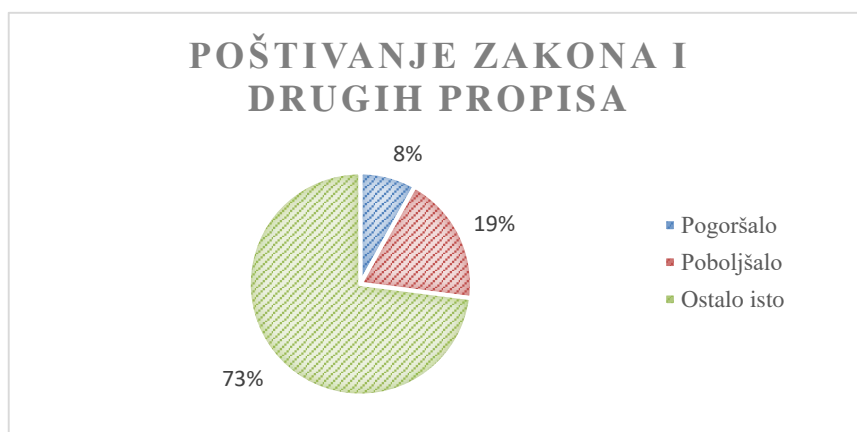
Odnos uvoza i izvoza u RH, nakon ulaska u EU, prikazan je u grafikonu broj 8. iz kojeg se može vidjeti da 49%(18) studenata smatra da je stanje ostalo isto, 30%(11) da se stanje poboljšalo te 21%(8) studenata koji smatraju da se odnos uvoza i izvoza pogoršao.

8. Poštivanje zakona i drugih propisa

Oko 62 posto građana iz opće populacije ima negativno mišljenje o funkcioniranju pravosudnog sustava u Republici Hrvatskoj, a oko 54 posto ne vjeruje da prosječan građanin može očekivati pošteno suđenje ako bude stranka u nekom sudskom postupku. (IPSOS, URL: https://pravosudje.gov.hr/UserDocsImages/dokumenti/JSSP/Izvjestaj_WB_JSSP_v7.pdf)

Isto tako je i sa poštivanjem zakona od strane građana koji u svijesti znaju da je sve rješivo te da nepoštivanje zakona ne mora biti kažnjeno.

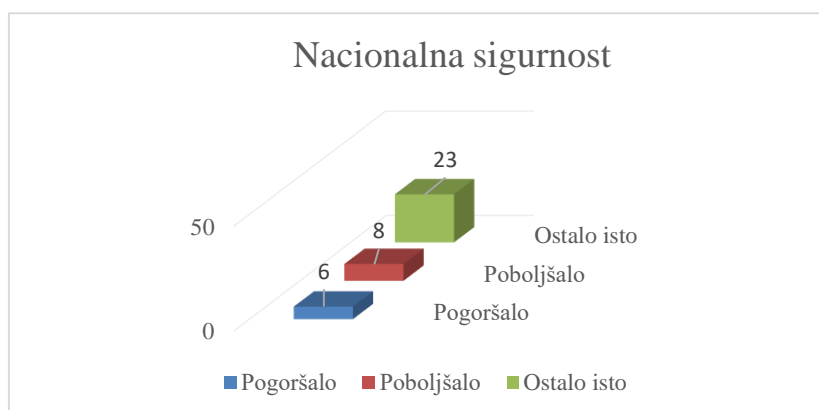
Grafikon broj 9. Stavovi studenata o poštivanju zakona nakon ulaska Hrvatske u EU (Izvor: autor)

Najviše studenata smatra da je poštivanje zakona i propisa ostalo isto, čak njih 27 (73%), 7 studenata smatra da se stanje vezano uz zakone i propise poboljšalo, no 3 osobe smatraju da je poštivanje zakona i propisa pogoršano. Rezultati stavova studenata o poštivanju zakona i propisa prikazani su u grafikonu broj 9.

9. Nacionalna sigurnost

Grafikon broj 10. Mišljenje studenata o nacionalnoj sigurnosti u Hrvatskoj (Izvor: autor)

Pitanje nacionalne sigurnosti dovelo je do pokazatelja da 23 (62%) studenta smatraju da je stanje ostalo ne promijenjeno, 8 (22%) studenata smatra da je stanje nacionalne sigurnosti poboljšano ulaskom Hrvatske u EU, dok 6 (16%) studenata ima stav kako je stanje nacionalne sigurnosti pogoršano. Podatci stavova studenata o nacionalnoj sigurnosti prikazani su u grafikonu broj 10.

10. Socijalna skrb u Hrvatskoj

Na navedeno pitanje većina studenata smatra da je stanje vezano uz socijalnu skrb u RH ostalo nepromijenjeno nakon ulaska u EU, čak njih 78% dok 14% smatra da je područje socijalne skrbi poboljšano, a 8% njih da je stanje još i gore.

Socijalna pomoć, koju u Hrvatskoj prima oko 104.000 osoba, a za samca iznosi 800 kuna mjesečno, tijekom 2017. godine povećat će se za 20 posto, najavljuju iz Ministarstva socijalne politike i mladih.

11. Kvaliteta sustava zdravstvene zaštite u RH

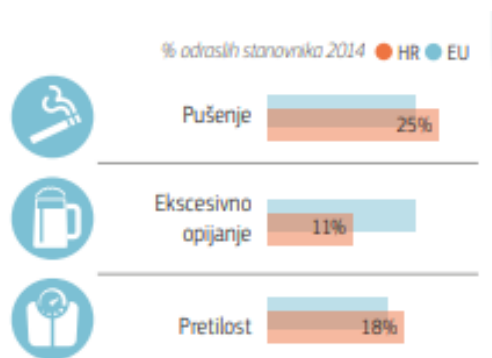
Zdravstvena ustanova, trgovačko društvo i privatni zdravstveni radnik moraju svakih šest mjeseci dostaviti izvješće o pokazateljima kvalitete Agenciji za kvalitetu i akreditaciju u

zdravstvu i socijalnoj skrbi. (Agenciji za kvalitetu i akreditaciju u zdravstvu i socijalnoj skrbi.
URL: <http://aaz.hr/hr/kvaliteta/pokazatelji>)

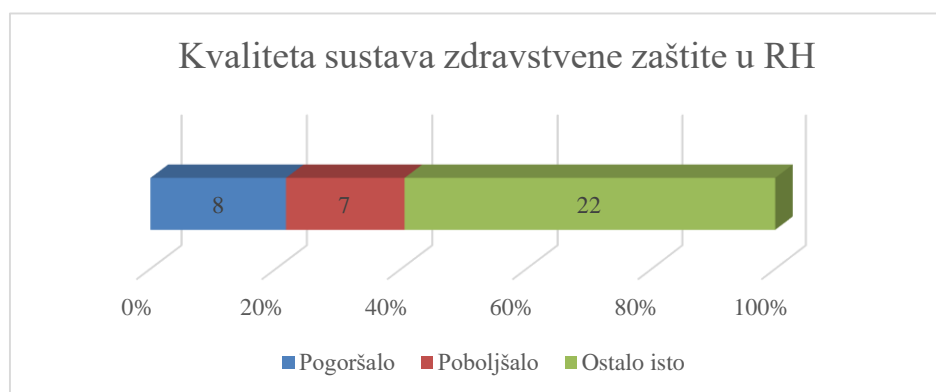
No, nakon ulaska u EU uvode se određene promjene i načini poboljšanja zdravstvenog stanja građana pogotovo na čimbenicima koji najviše utječu na zdravstveno stanje a prema istraživanjima to su: pušenje, alkohol i pretilost. Podatci o istraživanju navedeni su na slici broj 2.

Slika broj 2. Čimbenici rizika koji utječu na kvalitetu ljudskog zdravlja

(https://ec.europa.eu/health/sites/health/files/state/docs/chp_hr_croatian.pdf)

Grafikon broj 11. Kvaliteta sustava zdravstvene zaštite u Hrvatskoj (Izvor: autor)

Na temu kvalitete sustava zdravstvene zaštite u Hrvatskoj studenti, njih 22, smatraju je stanje, nakon ulaska Hrvatske u EU, ostalo isto. 8 studenata smatra da se stanje pogoršalo, a njih 7 da je stanje po pitanju kvalitete zdravstvene zaštite poboljšano. Navedeni podatci prikazani su i na grafikonu broj 11.

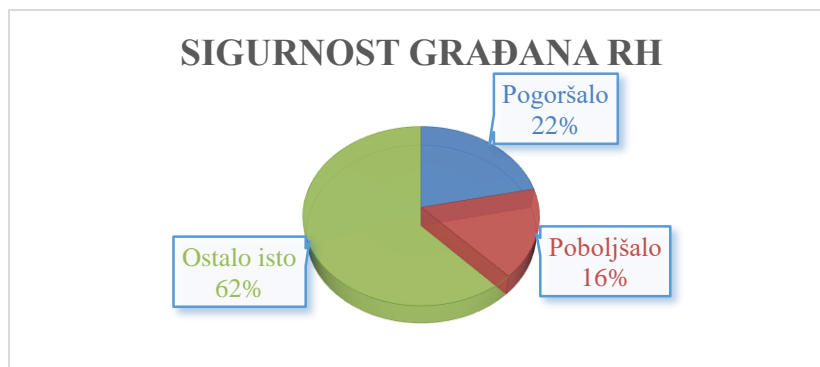
12. Sigurnost građana Hrvatske nakon ulaska u Europsku uniju

Strategija unutarnje sigurnosti EU-a predstavlja temelj suradnje država članica EU-a u pitanjima vezanima uz sigurnost. Obuhvaća mjere usmjerene na najozbiljnije sigurnosne

prijetnje s kojima se EU suočava. Mjerama se nastoji ostvariti sljedećih pet glavnih strateških ciljeva: razbijanje kriminalnih i terorističkih mreža, borba protiv radikalizacije i novačenja, zaštita građana, poduzeća i društava od kriminala, jačanje upravljanja zajedničkim vanjskim granicama te poboljšanje spremnosti i odgovora EU-a na krize. (Europska komisija, URL: file:///C:/Users/Korisnik/Downloads/borders_and_security_hr.pdf)

Sigurnost građana bitna je stavka koja se želi maksimalno unaprijediti stoga je izrađena aplikacija u sklopu projekta E-policija. Aplikacijom su proširene mogućnosti kojima građani policiji mogu dojaviti razne događaje kada možda iz sigurnosnih razloga nisu u mogućnosti obaviti poziv. (MUP, URL: <http://stari.mup.hr/160042/266.aspx>)

Grafikon broj 12. Mišljenje studenata o sigurnosti Hrvatskih građana nakon ulaska u EU (Izvor: autor)

Stavovi studenata o sigurnosti građana RH nakon ulaska u Europsku uniju prikazani su u grafikonu broj 12. gdje se vidi da najveći broj studenata (23 osobe) smatra kako je pitanje sigurnosti građana ostalo isto i prije ulaska u EU. Samo njih 16%(6) smatra da se stanje sigurnosti poboljšalo, dok njih 22%(8) smatra da je sigurnost građana postala još gora.

13. Učinkovitost državne- javne uprave

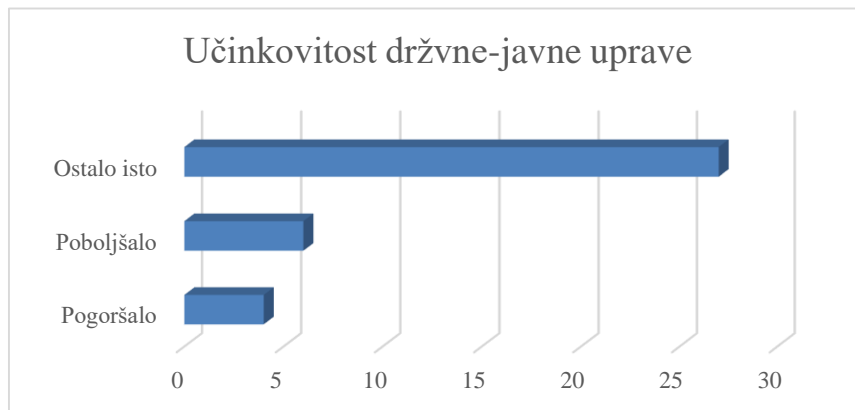
Strategija razvoja javne uprave za razdoblje od 2015. do 2020. godine sveobuhvatni je dokument koji predstavlja okvir za razvoj javne uprave i usmjerena je na unaprjeđenje upravnih kapaciteta te na bolju organizaciju javne uprave. (Narodne novine, URL: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2015_06_70_1329.html)

Prema Strategiji javne uprave uključivanjem u europski upravni prostor Republika Hrvatska se obvezala temeljiti postupanje javne uprave na sljedećim načelima:

- pouzdanost i predvidljivost (pravna sigurnost)
- otvorenost i transparentnost

- odgovornost
- učinkovitost i djelotvornost
- koherentnost.

Grafikon broj 13. Učinkovitost javne uprave u pogledu studenata (Izvor: autor)

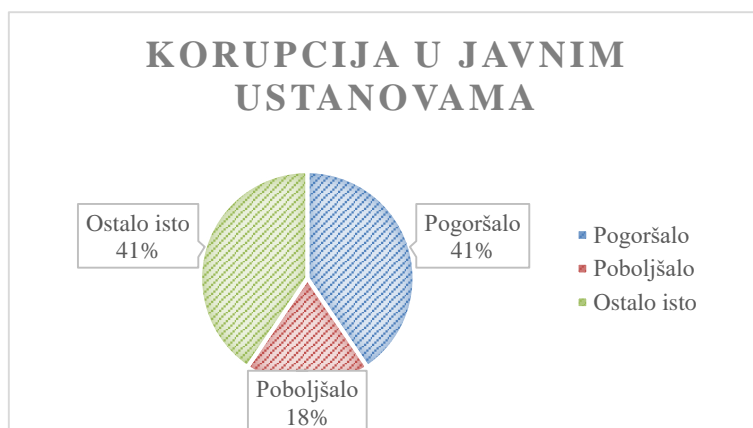

Iako Strategija ima cilj uskladiti razvoj javne uprave s ciljevima Europe 2020., studenti, njih 73%, smatraju kako je stanje vezano uz javnu upravu ostalo nepromijenjeno. 11% studenata izjavilo je kako smatraju da se učinkovitost javne uprave pogoršala dok 16% studenata smatra kako se pitanje javne uprave poboljšava. Navedeni podatci prikazani su u grafikonu broj 13.

14. Korupcija u javnim ustanovama RH nakon ulaska u Europsku uniju

Značajan udio svih mita javnim službenicima u Hrvatskoj poslovni subjekti su dali u hrani i piću (43,2 posto). Slijedi davanje druge robe u zamjenu za uslugu javnog službenika (24,8 posto) i razmjena usluga za uslugu (20,2 posto). U slučaju mita u novcu (14,3 posto) prosječni iznos mita je 2.019 kuna odnosno 395 EUR. U otprilike 43 posto slučajeva mito je plaćeno na traženje javnog službenika, bilo nakon izričitog zahtjeva javnog službenika (5,9 posto slučajeva) ili nakon što je službenik neizravno stavio na znanje da se mito očekuje (24,3 posto). Prema mišljenju poslovnih subjekata u Hrvatskoj korupcija je treća po važnosti prepreka poslovanju, odmah iza visokih poreza i složenih poreznih propisa. (Ured ujedinjenih naroda za droge i kriminal, URL: https://www.unodc.org/documents/data-and-analysis/statistics/corruption/Croatia_Business_corruption_report_CRO.pdf)

Grafikon broj 14. Korupcija u javnim ustanovama RH prema mišljenju studenata VUP-a (Izvor: autor)

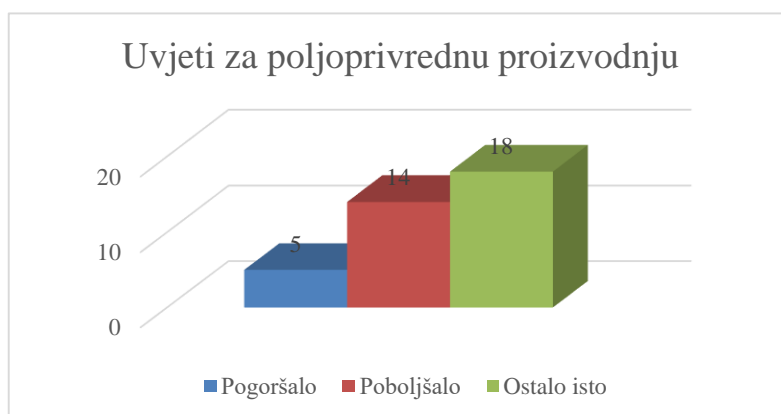
Stavovi studenata o pitanju korupcije u javnim ustanovama uklapaju se u postojeće pokazatelje o korupciji u Hrvatskoj. 15 studenata smatra kako je stanje korupcije u Hrvatskoj ostalo isto, isto tako 15 njih smatra da se nakon ulaska u EU stanje korupcije pogoršalo, dok samo 7 njih smatra da se stanje korupcije u javnim ustanovama poboljšalo. Stavovi studenata o lošoj perspektivi Hrvatske korupcije prikazani su u grafikonu broj 14.

15. Uvjeti za poljoprivrednu proizvodnju u Hrvatskoj

Hrvatski poljoprivrednici mogu iz proračuna EU-a očekivati izravna plaćanja te potpore za uređenje tržišta i ruralni razvoj. Iskustva novih članica EU-a pokazuju da su takvi primici, uz otvaranje velikog europskog tržišta njihovim poljoprivrednim proizvodima povećali prihode poljoprivrednika, u nekim slučajevima višestruko.

Ukupna alokacija za Program ruralnog razvoja 2014.-2020. iznosi 2.383 milijarde eura, od čega će se 2.026 milijardi eura financirati iz Europskog fonda za ruralni razvoj, a ostatak iz sredstava nacionalnog proračuna Republike Hrvatske. (Europski strukturni i investicijski projekti, URL: <https://strukturnifondovi.hr/eu-fondovi/esi-fondovi-2014-2020/program-ruralnog-razvoja-2014-2020/>)

Grafikon broj 15. Stavovi studenata o uvjetima za poljoprivrednu proizvodnju (Izvor: autor)

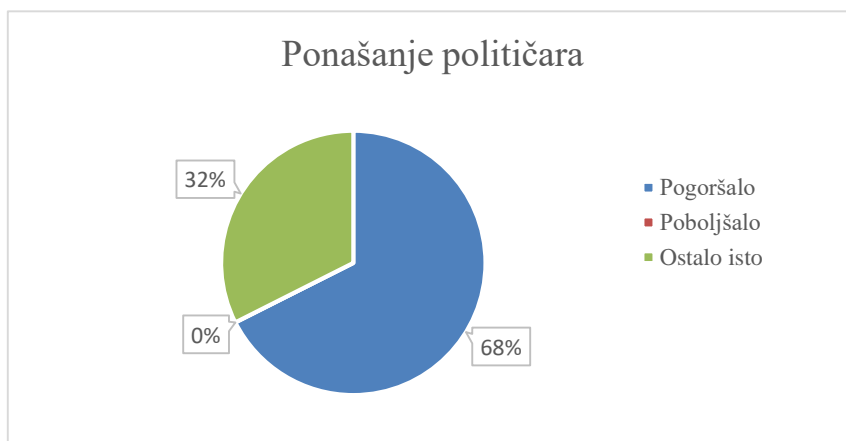

Iako su uvjeti za poljoprivrednu proizvodnju omogućena velika novčana sredstva i poljoprivrednicima je pružena mogućnost za proširenje poljoprivrednog poslovanja studenti smatraju da je stanje poljoprivrednog poslovanja ostalo isto (49%), 14 studenata (38%) smatra kako su uvjeti za poljoprivredno poslovanje poboljšani, a 5 (13%) studenata smatra da je poljoprivredno poslovanje lošije. Podatci o stavovima studenata izraženi su u grafikonu broj 15.

16. Ponašanje hrvatskih političara

Očekivanja su bila velika, ali realnost je ipak drugačija: nakon godinu i pol članstva Hrvatske u Europskoj uniji, građani su postali svjesni da pristupanje EU nije donijelo poboljšanja kojima su se nadali i uvjereni su, dapače, da su se mnoge stvari u Hrvatskoj, nakon ulaska u Uniju, čak i pogoršale. Pokazuje to usporedba rezultata najnovije ankete o stavovima građana o EU, koju provodi agencija Ipsos Puls za Ministarstvo vanjskih i europskih poslova, s rezultatima ankete iz srpnja 2013. godine. (Ipsos, URL: <https://www.ipsos.com/hr-hr>)

Grafikon broj 16. Mišljenje studenata o ponašanju hrvatskih političara (Izvor: autor)

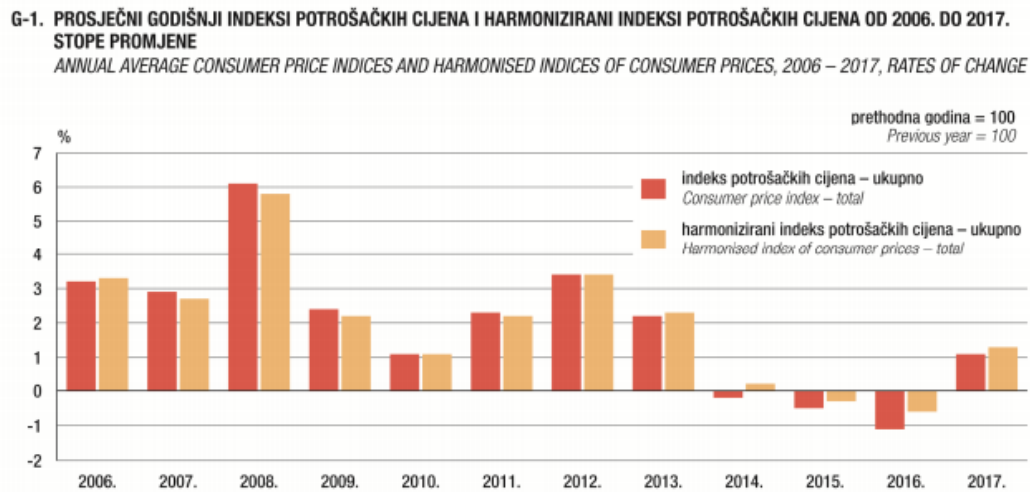
Mišljene studenata na pitanje o ponašanju političara podijeljeno je te nitko od studenata ne smatra da se stanje poboljšalo. 25 studenata (68%) smatra kako je ponašanje hrvatskih političara izmaklo kontroli i da se samo pogoršava, dok 12 studenata (32%) smatra da je pitanje ponašanja političara ostalo ne promijenjeno. Podatci o mišljenju studenata prikazani su na grafikonu broj 16.

17. Standardni život građana nakon ulaska u Europsku uniju

Nakon ulaska Hrvatske u Europsku uniju ne može se reći da se život hrvatskih građana poboljšao, ali životni troškovi su pojeftinili. Indeks potrošačkih cijena samo je mjera kretanja cijena dobara i usluga osobne potrošnje, a ne stvarnih promjena razlike i strukture osobne

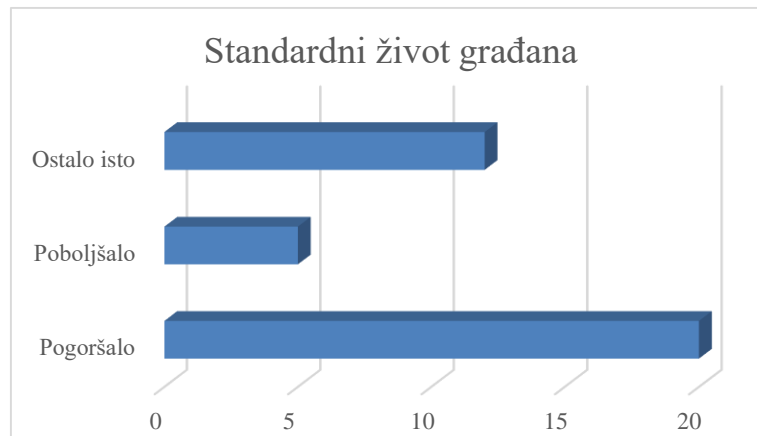
potrošnje, za koje se podaci prikupljaju posebnim anketama. Potrošačke cijene padaju kažu posljednji podaci Državnog zavoda za statistiku. (Državni zavod za statistiku, URL: https://www.dzs.hr/Hrv_Eng/publication/2018/SI-1630.pdf)

Slika broj 3. Prosječni godišnji indeks potrošačkih cijena od 2006.-2017. godine
(https://www.dzs.hr/Hrv_Eng/publication/2018/SI-1630.pdf)

Na slici broj 3 prikazani su statistički podatci o kretanju cijena u razdoblju od 2006. do 2017. godine kroz indeks potrošačkih cijena.

Grafikon broj 17. Standardni život građana RH nakon ulaska u EU-u (Izvor: autor)

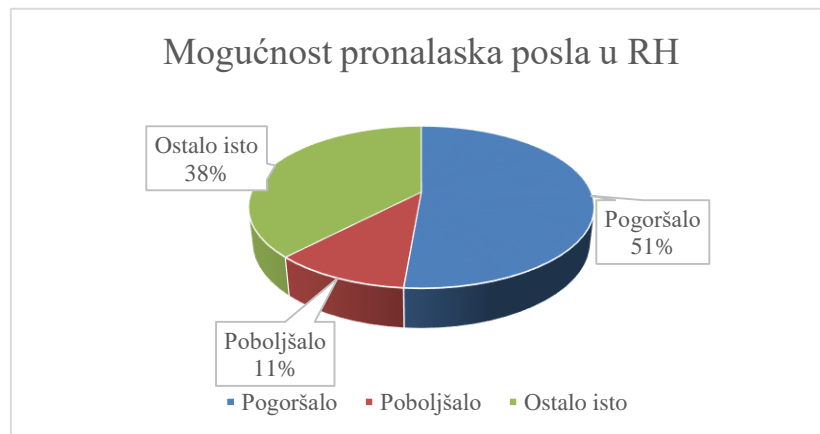
Mišljene studenata o životnom standardu u Hrvatskoj razlikuje se od drugih statističkih pokazatelja. Najviše studenata (54%) smatra kako je životni standard građana nakon ulaska Hrvatske u EU- postao još gori, samo njih 14% osjeća dozu poboljšanja dok 32% studenata smatra da je stanje ostalo nepromijenjeno. Isti podatci prikazani su na grafikonu broj 17.

18. Mogućnost pronalaska posla u Hrvatskoj

Drastično pitanje i problematika vežu pitanje mogućnosti pronalaska posla u Hrvatskoj. Većina mladih ljudi, studenata, pa čak i obitelji danas napušta Hrvatsku zbog većih primanja u inozemstvu. U Hrvatskoj se pojavljuje mogućnost zapošljavanja, javlja se i uzbuna na tržištu rada kako nema dovoljno ljudi za obavljanje sezonskog posla te Hrvatska mora uvoziti radnu snagu. U čemu zapravo leži problem od strane građana? Nezadovoljstvo plaćama i životnim standardom u konačnici ostavlja velik trag, mentalitet građana sveo se na fazu da je lakše ne raditi ništa, nego raditi za mali novac. Hrvatska bi tako ove godine mogla uvesti nikad više stranih radnika - njih čak 31 tisuću.

Dugoročno, rješavanje problema radne snage vidi se u uvođenju dualnog modela obrazovanja po uzoru na Austriju i Njemačku. Takvo će obrazovanje, u kojem će se nastava 60 do 70 posto održavati u tvrtkama, a 30 do 40 posto u školama, uključiti mlade na tržište rada još za vrijeme strukovnog školovanja. Prednost učenicima bit će kvalitetno školovanje, bolje mogućnosti na tržištu rada, nastavak rada u poduzećima, ali i financijska neovisnost. (HGK, URL: <https://www.hgk.hr/hgk-nedostatak-radne-snage-rijesiti-slovenskim-modelom>)

Grafikon broj 18. Mišljenje studenata o mogućnosti pronalaska posla u Hrvatskoj (Izvor: autor)

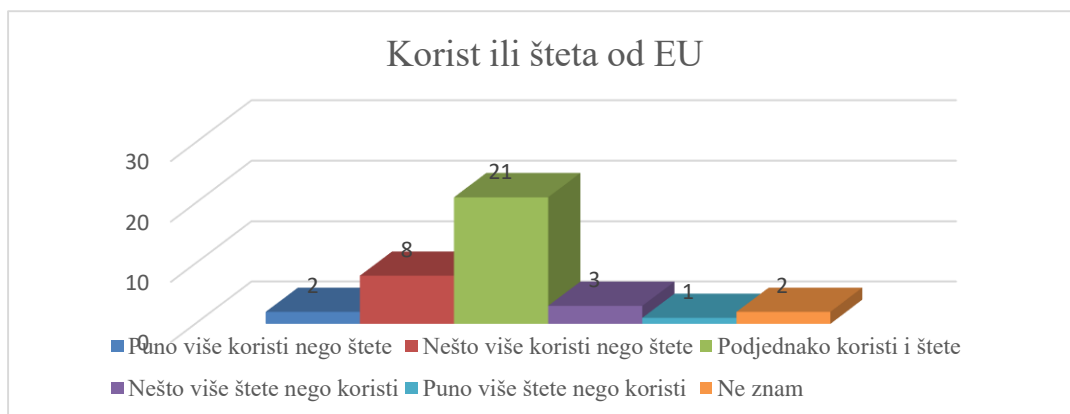

Nešto više od pola ispitanih studenata smatra kako je mogućnost pronalaska posla u Hrvatskoj pogoršana nakon ulaska u EU, 14 studenata (38%) smatra kako je pitanje posla ostalo isto, a samo njih 4 (11%) smatra da je sada lakše pronaći posao nego dok nismo bili u EU-u. Podatci o mišljenju studenata prikazani su na grafikonu broj 18.

4.3 Osobne koristi i prednosti Europske Unije

Kako bi u konačnici definirali stavove studenata o Europskoj uniji studenti su dobili pitanje o ukupnoj koristi ili pak šteti koju je Hrvatska ostvarila pristupanjem Europskoj uniji.

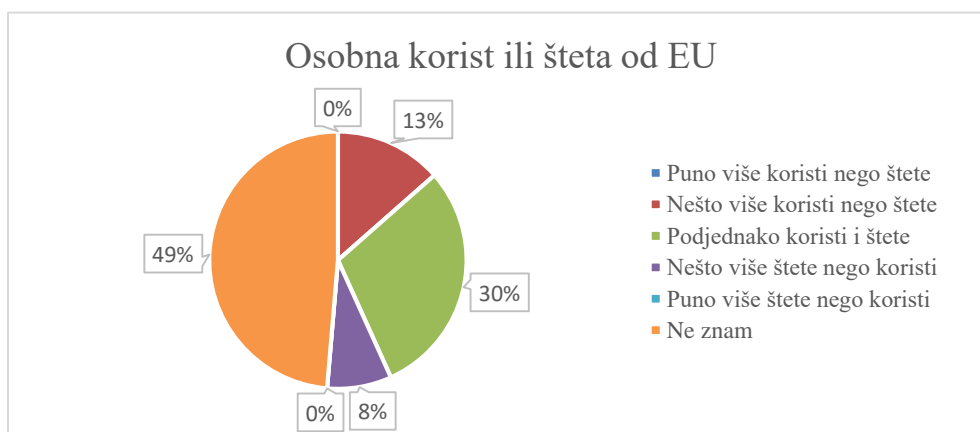
Grafikon broj 19. Korist ili šteta od EU za Hrvatsku (Izvor: autor)

Od 37 studenata koji su pristupili anketi samo njih dvoje (5%) smatraju da Hrvatska ima puno više koristi nego štete od Europske unije. Osam studenata (22%) smatra da EU za Hrvatsku donosi ipak nešto malo više koristi nego štete, 21 student (57%) smatra kako je EU donijela podjednako i koristi i štete. 4 studenata (11%) smatraju da EU donosi nešto više ili čak puno više štete za Hrvatsku, dok postoje i oni koji ne znaju ili nisu sigurni imali li Hrvatska više štete ili koristi od Europske unije. Analizirani podaci prikazani su na grafikonu broj 19.

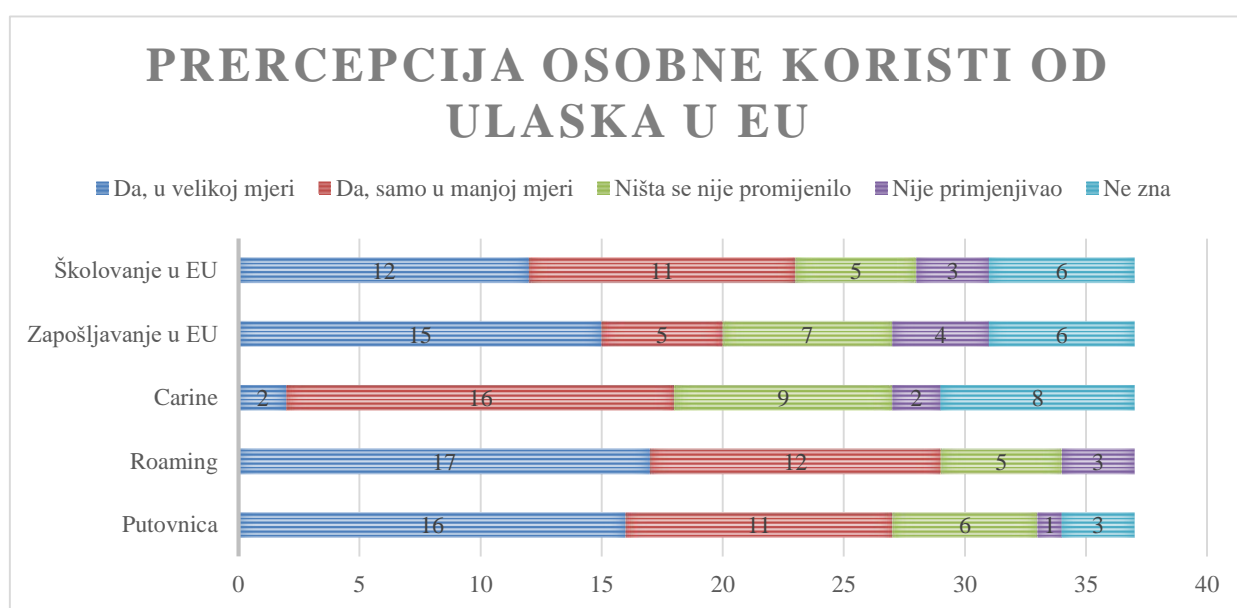
Sljedećih nekoliko pitanja studentima je bilo upućeno s ciljem da razmisle o uvjetima i mogućnostima koje oni imaju na raspolaganju od strane EU. Dobiveni rezultati od strane studenata biti će uspoređeni sa IPSOS-ovim istraživanjem kojeg su proveli za Ministarstvo vanjskih i europskih poslova.

Grafikon broj 20. Osoba korist od Europske unije (Izvor: autor)

Pristupanjem Hrvatske Europskoj uniji dogodio se niz promjena kako za državu, tako i za sve građane RH. Pitanje je samo koliko su građani upućeni u sve novitete i koliko ih oni zaista znaju koristiti ili ih uopće koriste. Percepcija osobne koristi ili prednosti od članstva u EU ispitane su u područjima poput putovanja bez putovnice, smanjenja cijena roaminga kada se nalazimo u drugoj članici EU, ukidanje carina na robu koju kupujemo iz EU, mogućnosti zaposlenja u nekoj drugoj članici te mogućnosti školovanja u nekim drugim zemljama koje su članice EU. Koristi ili prednosti koje su studenti osjetili prikazani su na grafikonu broj 21.

Grafikon broj 21. Koristi ili prednosti koje su studenti osjetili ulaskom Hrvatske u EU (Izvor: autor)

Kada je riječ o putovanju bez putovnice čak 43% studenata osjetilo je znatno poboljšanje prilikom ulaska u druge zemlje članice, dok je i 30% njih također primijetilo promjene ali samo u manjoj mjeri. 16% studenata smatra kako se ništa nije promijenilo po pitanju olakšanog putovanja unutar EU, 3% studenata još uvijek nije imalo priliku susresti se ovom povlasticom, dok 8% njih tvrde da ne znaju tj. da nisu upućeni u mogućnost putovanja bez putovnice.

Velik broj studenata, 46%, izjavio je da se u velikoj mjeri osjeti smanjenje cijena roaminga u drugim zemljama članicama, isto tako 32% studenata osjetilo je istu prednost no u nešto manjoj mjeri. Da je stanje ostalo isto i nakon ulaska u Europsku uniju izjavilo je 14% studenata, dok njih 8% uopće nisu primjenjivali korištenje roaminga u drugim državama članicama.

Prilikom kupovine u zemljama članicama samo 5% studenata u velikoj mjeri je osjetilo ukidanje carina na robu iz zemalja članica, 43% njih primijetilo je ukidanje carina ali u nešto

manjoj mjeri. 24% studenata izjavilo je da se ništa nije promijenilo prilikom prijevoza robe iz zemalja članica u Hrvatsku, dok 5% njih uopće ne kupuju iz drugih država pa nisu osjetili nikakve promjene a njih 22% ni ne znaju za ukidanje carina.

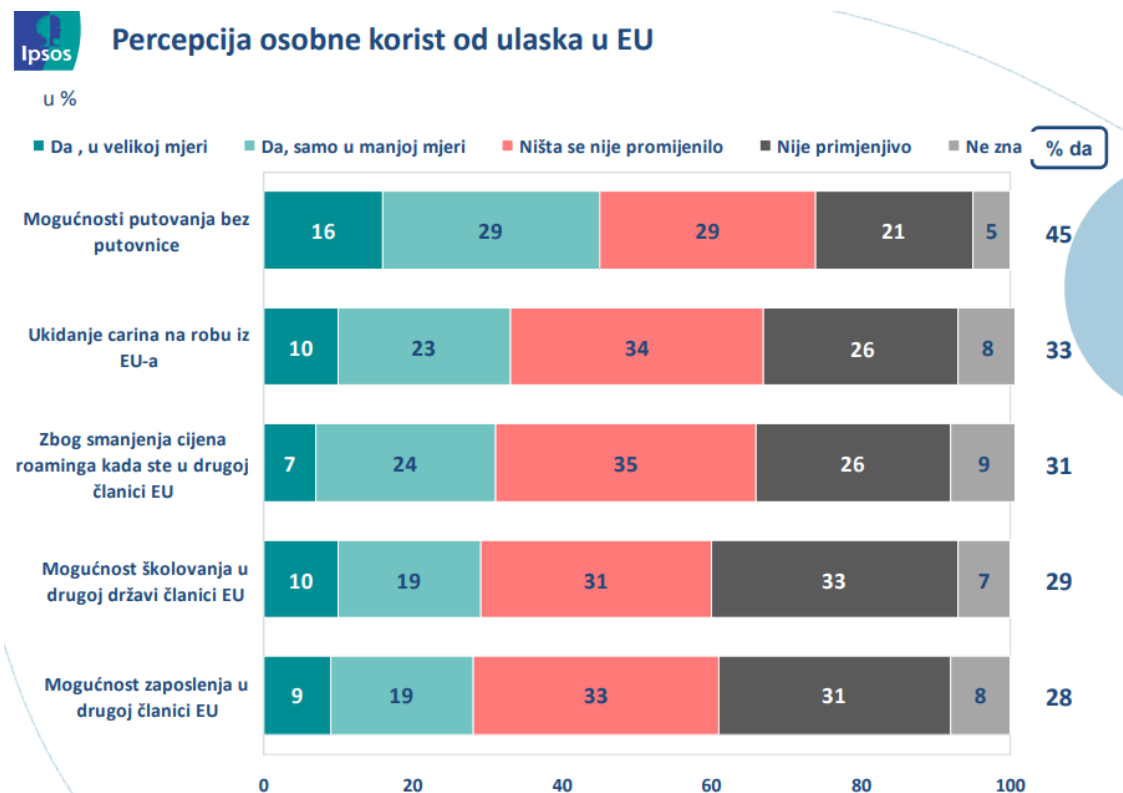
Na pitanje o mogućnosti zapošljavanja u drugim državama članicama Europske unije 41% studenta izjasnilo se da se to u velikoj mjeri osjeti, a 13% njih također primjećuje tu promjenu no u manjoj mjeri. 19% studenata smatra kako je mogućnost zapošljavanja u drugim državama ostala nepromijenjena, dok postoje i oni, 27%, koji nisu pokušavali istražiti mogućnost zapošljavanja niti znaju nešto o tim mogućnostima.

Školovanje u Europskoj uniji omogućeno je kroz niz razmjena učenika i studenata bilo u području teorijskog održavanja nastave ili pak obavljanja stručne prakse. Ovu mogućnost i prednost u velikoj mjeri osjetilo je 32% dok je 30% studenata također osjetilo ovu mogućnost ali u manjoj mjeri. Također postoje i studenti koji smatraju da se po pitanju školovanja u drugim zemljama članicama ništa nije promijenilo (14%), koji nisu niti pokušali saznati nešto o tim mogućnostima (8%) i oni koji niti ne znaju za otvorene mogućnosti razmjene studenata (16%).

Grafikon broj 22. Percepcije osobne koristi ulaska u EU je istraživanje koje je provelo Ipsos

Plus za Ministarstvo vanjskih i europskih poslova

(<http://www.mvep.hr/files/file/2018/Izvjestaj-ipsos-za-MVEP-0717--Pra%C4%87enje-stavova-gra%C4%91ana-RH-o-EU---srpanj-2017..pdf>)

Ipsosovoj anketi pristupilo je ukupno 974 osoba koje su odgovarale na pitanja o Europskoj uniji, te o Hrvatskom ulasku u EU. Isto tako dotakli su se i teme osobne koristi za pojedince koje su nastale nakon ulaska Hrvatske u Europsku uniju. U ovom dijelu usporedit će se rezultati ankete koja se provela na VUP-u sa anketom Ipsos-a.

45% ispitanika koji su pristupili Ipsosovoj anketi osjetili su mogućnost, što u većoj i manjoj mjeri, putovanja bez putovnice. Na isto pitanje kod studenata taj postotak znatno veći, 73% studenata izjavilo je da su osjetili poboljšanje iste mogućnosti. Prema Ipsosovoj anketi 29% ljudi tvrdi da se po pitanju putovanja bez putovnice ništa nije promijenilo, 21% njih nije niti primjenjivalo spomenutu mogućnosti, a 5% ljudi je izjavilo da ne znaju ništa vezano uz tu pogodnost.

Također, veći postotak, 48%, studenata je osjetio ukidanje carina na robu, dok je taj postotak u Ipsosovoj anketi 33%. Prema Ipsosovoj anketi 34% ljudi smatra da se ništa nije promijenilo po pitanju ukidanja carina na robu iz EU. 26% ljudi nije niti primjenjivalo kupnju robe iz Europske unije pa nisu osjetili ovu mogućnost, dok 8% njih tvrdi da ne znaju i da nisu upućeni u ukidanje carina na robu iz EU.

Dok je pogodnost smanjenje cijena roaminga osjetilo 78% studenata, što u većoj ili manjoj mjeri, istu mogućnost prema Ipsosovoj anketi osjetilo je samo 33% ljudi. 35% njih izjavilo je da se ništa nije niti promijenilo, a 26% njih nije niti primjenjivalo korištenje roaminga u drugim državama. Također, 9% ljudi nije upoznato sa mogućnostima smanjenja cijena roaminga u drugim državama EU.

Prema Ipsosovoj anketi mogućnost školovanja u drugim zemljama članicama Europske unije osjetilo je samo 29% ljudi, dok je istu mogućnost osjetilo 62% studenata VUP-a. U Ipsosovoj anketi 31% ljudi smatra kako se mogućnost školovanja nije ništa promijenila. 33% ljudi nije niti pokušalo primijeniti mogućnost školovanja u drugim državama, a 7% njih ne zna, niti je upućeno u mogućnost školovanja izvan Hrvatske.

Zanimljiv podatak iz Ipsosove ankete je da samo 28% ljudi, što u većoj i manjoj mjeri, osjeti da se mogućnost zapošljavanja u državama članicama poboljšala nakon ulaska Hrvatske u EU. Istu mogućnost primijetilo je 54% studenata sa VUP-a. Prema Ipsosovoj anketi najviše ljudi, 33%, smatra kako se po pitanju zapošljavanja ništa nije promijenilo. 31% ljudi nije niti primjenjivalo mogućnost zapošljavanja u drugim državama članicama, a 8% tvrdi da ne znaju stvari vezane uz zapošljavanje u inozemstvu.

U konačnici studenti VUP-a koji su pristupili anketi više su osjetili osobne mogućnosti i prednosti koje je donijela Europska unija. Svaka od navedenih osobnih prednosti i mogućnosti veća im je poznanica nego ljudima koji su pristupili Ipsosovom istraživanju koje se provodilo za Ministarstvo vanjskih i europskih poslova.

Slika broj 4. Demografska struktura uzorka osoba koje su pristupile Ipsos anketi (<http://www.mvep.hr/files/file/2018/Izvjestaj-ipsos-za-MVEP-0717--Pra%C4%87enje-stavova-gra%C4%91ana-RH-o-EU---srpanj-2017..pdf>)

		N	%
Total		974	100%
Spol	Muški	462	47%
	Ženski	512	53%
Dob	Do 30 godina	184	19%
	Od 31 do 44 godina	245	25%
	Od 45 do 60 godina	263	27%
	Više od 60 godina	282	29%
Obrazovanje	Osnovna škola	260	27%
	Srednja škola	547	56%
	Viša škola/Fakultet	167	17%

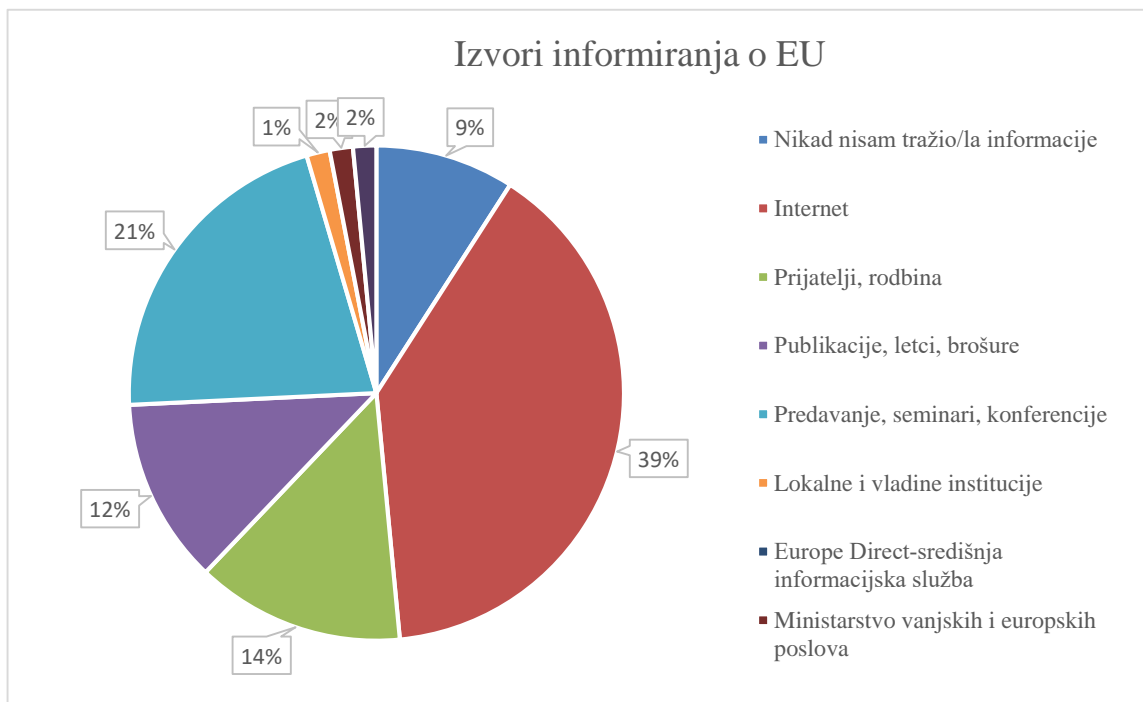
Eventualne mogućnosti koje su utjecale na različite rezultate anketa mogu biti dob i obrazovanje osoba koje su pristupile Ipsosovoj anketi. Studenti VUP-a koji su pristupili anketi su osobe do 30 godina, dok su Ipsosovom istraživanju pristupili ljudi svih dobnih uzrasta no najmanje onih do 30 godina. Isto tako Ipsosovom istraživanju pristupilo je najmanje ljudi sa završenom višom školom tj. fakultetom, dok su provedenoj anketi na VUP-u pristupili isključivo studenti. Na slici broj 4. prikazana je demografska struktura uzorka osoba koje su pristupile Ipsos anketi.

4.4 Informiranost studenata o Europskoj Uniji

Na pitanje o procjeni vlastite informiranosti o Europskoj uniji općenito većina studenata, 68%, smatra se osrednje informiranima. Samo 5% studenata smatra se jako dobro informiranim o EU, 8% njih smatra se dobro informiranim, 11% studenata smatra da je njihovo posjedovanje informacija o EU loše, 3% smatra da je njihova informiranost jako loša, te 5% studenata koji ne znaju ili ustvari nisu sigurni u razinu vlastite informiranosti.

Izvori informiranja o Europskoj uniji dostupni su na raznim mjestima, pogotovo online što je danas dostupno velikom broju ljudi, ali isto tako riječ je o velikoj popraćenosti u medijima koji su dio našeg svakodnevnog života.

Grafikon broj 23. Izvori informiranja o Europskoj uniji koje koriste studenti (Izvor: autor)

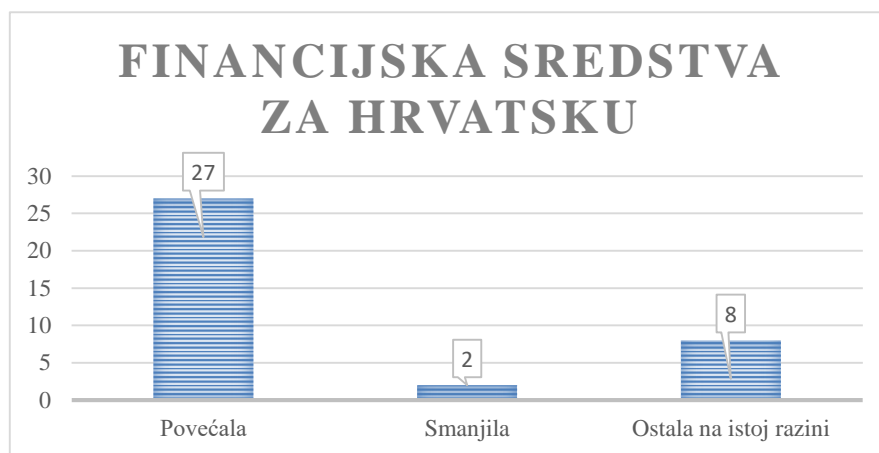

Najviše informacija, 39%, studenti o Europskoj uniji prikupljaju preko Interneta što je i očekivano jer zbog velike dostupnosti u vrlo kratkom vremenu možemo doći do željenih podataka. Nadalje, studenti najviše informacija (21%) prikupe kroz predavanje, seminare ili pak neke konferencije. Kroz razgovor sa svojim prijateljima i rodbinom studenti često saznaju nešto novo, pa tako taj izvor studentima predstavlja 14% ukupnih informacija. U 12% slučajeva studenti koriste određene publikacije, letke ili brošure kao izvor određenog informiranja. Zanimljiva činjenica ovog istraživanja je da 16% studenata nikada nije ni tražilo informacije o

Europskoj uniji pa kod izvora informiranja 9% zauzima stavka da se informacije nikad nisu ni tražile. Neki od ostalih izvora sa kojim se studenti susreću su lokalne i vladine institucije, Ministarstvo vanjskih i unutarnjih poslova i sl. Svi podaci prikazani su u grafikonu broj 23.

Prema informacijama koje studenti posjeduju želimo saznati njihovo mišljenje o količini financijskih sredstava koja su namijenjena Hrvatskoj. Te isto tako želimo saznati koliko su studenti upućeni u iskorištenost pretpripravnih fondova u razdoblju od 2007.-2013. godine.

Grafikon broj 24. Mišljenje studenata o količini financijskih sredstava namijenjenih za Hrvatsku (Izvor: autor)

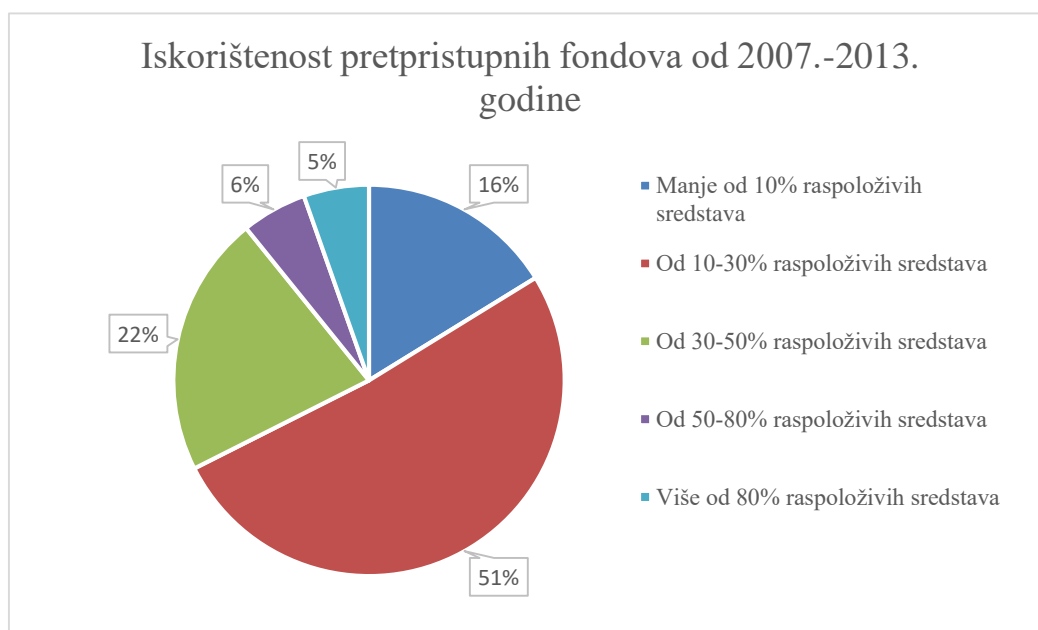

73% studenata smatra da je količina financijskih sredstava za Hrvatsku povećana nakon ulaska u Europsku uniju. 5% njih smatra da je količina financijskih sredstava smanjena, a 22% da su financijska sredstava ostala na istoj razini. Podatci su navedeni i u grafikonu broj 24.

Republici Hrvatskoj je u financijskoj perspektivi 2007. – 2013. na raspolaganju bilo nešto više od 150 milijuna eura godišnje kroz pretpripravnog program IPA. Punopravnim članstvom u Europskoj uniji dolazi do višestrukog povećanja alokacije te u drugoj polovici 2017. godine instrumentima Kohezijske politike Hrvatska na raspolaganje dobiva oko 450 milijuna eura. (Strukturni fondovi, URL: <https://strukturnifondovi.hr/eu-fondovi/eu-fondovi-2007-2013/>)

Pokazatelji dosadašnjeg korištenja fondova EU bili su niski, stavljajući Hrvatsku na poziciju članice s najmanjom stopom iskorištenosti. Naime, za proračunsko razdoblje 2007.-2013. postotak iskorištenosti sredstava fondova EU u Hrvatskoj iznosi 80,7%. (HGK, URL: <https://hgk.hr/centar-za-mirenje/razvojni-prioritet-maksimalno-iskoristiti-sredstva-fondova-eu>)

Grafikon broj 25. Iskorištenost pretpristupnih fondova od 2007.-2013. godine prema mišljenju studenata (Izvor: autor)

Samo 5% studenata ima pravu sliku o iskorištenosti predpristupnih fondova. Najviše studenata, 51%, smatra da je Hrvatska iskoristila samo 10-30% ukupnih sredstava. Potom, 22% studenata izrazilo je mišljenje da je iskorištenost sredstva oko 30-50%, a čak 16% njih smatra da je ta iskorištenost ispod 10% raspoloživih sredstava. 6% studenata smatra kako je Hrvatska iskoristila 50-80% raspoloživih sredstava od predpristupnih fondova. Analizirani podatci prikazani su na grafikonu broj 25.

5. ZAKLJUČAK

Europska unija kao jedinstveno udruženje država kroz zajedništvo konstantno napreduje i želi da svaka država kao zasebna članica dosegne svoj maksimum. Unutar Europske unije uvijek ima zbivanja i događaju se prekretnice pa tako i po pitanju novih potencijalnih članica. Europska unija donijela je opće i posebne uvjete, postupke i instrumente koje mora ispuniti svaka država koja želi postati članicom Europske unije.

Često se kod ispunjavanja uvjeta za pristupanje Europskoj uniji javlja niz pitanja i problematike, pogotovo od strane građana koji su skeptični i nisu spremni mijenjati svoj život i radne navike. Dovodi se do velike opsjednutosti temom donosi li Europska unija više prednosti ili nedostataka. Pitanje je imamo li dovoljno kvalitetnih ljudi koji će braniti naše interese u Europi jer će europska politika morati biti osmišljavana od saborskih odbora preko ministarstava do agencija. Isto tako, za očekivati je bilo da će zbog otvaranja tržišta rada doći do "odljeva mozгова", odnosno odlaska visokokvalificiranih stručnjaka u zemlje EU, a u konačnici to se i po pitanju RH i dogodilo. Prilikom pristupanja Hrvatske Europskoj uniji vodile su se rasprave o još negativnih stvari koje bi mogle promijeniti Hrvatsku kao državu. No, kao što i svaki priča ima drugu stranu, onu pozitivnu, tako je sa Hrvatskom nakon ulaska u EU. Građani RH od 17. srpnja 2013. godine postali su europski građani i samim time stekli su određene mogućnosti poput slobodnog kretanja i boravka u svim državama članicama, glasanja i kandidiranja na izborima za Europski parlament i lokalnim izborima u zemljama u kojima imamo prebivalište. Zbog olakšavanja uvoza hrvatski potrošači imat će veći izbor cijena i kvalitete proizvoda. Hrvatski građani moći će se zapošljavati u drugim članicama, pri čemu će uživati sva radna i socijalna prava i porezne olakšice kakve ima i matični radnik. Naši studenti moći će studirati u drugim državama pod istim uvjetima kao i građani tih država. Niže cijene roaminga unutar EU. Cilj je do 2015. potpuno izjednačiti cijene poziva u roamingu i nacionalnih poziva. Veća pozornost posvećena je zaštiti okoliša. Isto tako jedna od bitnijih stavki je da će Hrvatska na raspolaganju imati znatna financijska sredstva: u prvih šest mjeseci članstva iz Kohezijskog i strukturnih fondova 687,5 milijuna eura, dok će Hrvatska u europski proračun uplatiti 267,7 milijuna eura. U idućim godinama članstva sredstva će se postupno povećavati.

Na temelju provedene ankete na Veleučilištu u Požegi došli smo do podataka da se većina studenata osjeća osrednje informiranim, njih 68%, što otvara mogućnost detaljnijeg

upoznavanja studenata sa mogućnostima i pogodnostima koje otvara Europska unija. Studenti koji su pristupili anketi nisu bili u mogućnosti pristupiti glasanju na Referendumu, koji se održao 2012. godine, za ulazak Hrvatske u Europsku uniju.

Europska unija je tema koja je naveliko popraćena od strane medija, putem društvenih mreža i sl. stoga su studenti upoznati sa određenim područjima.

Na pitanje zaštite okoliša 57% studenata je primijetilo pozitivne promjene i ulaganje visokih financijskih sredstava nakon što je Hrvatska pristupila Europskoj uniji.

Povećanje izvoza robe u inozemstvo nisu primijetili svi studenti, samo njih 35% primijetilo je rast, dok je 27% studenata izjavilo kako se izvoz pogoršao nakon što je Hrvatska pristupila Europskoj uniji. Prema podacima Hrvatske gospodarske komore rast izvoza prati i rast uvoza za 11%. Pola studenata nije primijetilo tu promjenu i smatraju da je stanje jednako.

Iako se uvode nove promjene o razmjeni učenika i mogućnostima razmjene studenata u drugim državama članicama studenti najviše smatraju kako se mogućnosti kvalitete obrazovanja nisu mijenjale, tj. da su ostale iste kao i za vrijeme dok Hrvatska nije bila zemlja članica.

Europska unija predstavlja zajedništvo i ujedinjenost svih naroda i građana Europske unije, a na pitanje o poštivanju ljudskih prava i manjina 51% studenata smatra da se nisu dogodile nikakve promjene, dok 41% njih osjeti poboljšanje.

Iako su strana ulaganja u Hrvatsku tijekom prvog tromjesečja iznosila 610 milijuna eura 41% studenata smatra da se situacija po tom pitanju nije promijenila. No, 43% studenata izjavilo je kako se osjeti poboljšanje stranih ulaganja u Hrvatsku.

Prema istraživanjima za Ministarstvo vanjskih i europskih poslova 45% ljudi ne očekuje donošenje poštenih presuda odu strane zakonodavstva. 73% studenta potvrdilo je iste stavove navodeći da je poštivanje zakona i propisa u Hrvatskoj ostalo isto i nakon ulaska u Europsku uniju. Isto tako, po pitanju nacionalne sigurnosti, studenti VUP-a u većini smatraju da je stanje nacionalne sigurnosti ostalo isto i nakon ulaska u EU.

Tijekom 2017. godine najavljavano je povećanje davanja socijalne pomoći za 20%, no 78% studenta smatra kako je to stanje ostalo isto.

Europska unija uvodi promjene po pitanju kvalitete sustava zdravstvene zaštite zbog čimbenika koji utječu upravo na kvalitetu ljudskog zdravlja, a prema istraživanju to su: alkohol, cigarete i pretilost. 65% studenata smatra kako je kvaliteta sustava zdravstvene zaštite ostala ista, dok 20% studenata osjeti poboljšanje na tom području.

U Republici Hrvatskoj provodi se strategija javne uprave koja je usmjerena na unaprjeđenje javne uprave, no 73% studenata ne osjeti nikakve promjene i smatraju kako je stanje jednako kao i prije ulaska Hrvatske u EU.

Među najvećim preprekama unutar poslovanja u Hrvatskoj nalazi se korupcija, 41% studenata smatra je je stanje korupcije ostalo još uvijek isto, ali isto tako 41% njih smatra kako se stanje i pogoršava. Stavovi studenata uklapaju se i u postojeće stanje, tj. ostala istraživanja koja upućuju na visoku stopu korupcije.

Hrvatskim poljoprivrednicima omogućena su određena novčana sredstava od Europske unije kako bi unaprijedili svoje poslovanje i uz što bolju mehanizaciju olakšali poslovanje. No, 49% studenta smatra kako se stanje uvjeta za poljoprivrednu proizvodnju ništa ne mijenja, dok 38% njih ipak upoznato s uvjetima za poboljšanje.

Indeksi kretanja cijena kroz razdoblje sve do 2017. godine pokazuju kako su cijene nakon ulaska Hrvatske u Europsku uniju padale, jedino povećanje cijena pojavljuje se u 2017. godini. Uz pokazatelje indeksa kretanja cijena studenti, 54%, su izjavili da se životni standard građana pogoršao nakon ulaska Hrvatske u EU. Samo 14% njih osjetilo je pozitivne promjene u životnom standardu.

Započnimo s činjenicom da Hrvatska mora uvesti oko 30.000 ljudi kao radnu snagu. Javlja se pitanje kako onda u Hrvatskoj vlada tako visoka stopa nezaposlenosti? 51% studenata smatra kako se mogućnost pronalaska posla u RH pogoršala nakon ulaska u EU, a što je onda s nedostatkom radne snage? 38% studenata smatra kako je pitanje pronalaska posla u RH ostalo isto kao i prije Europske unije.

Hrvatska je pridruživanjem Europskoj uniji stekla niz pozitivnih pogodnosti, ali isto tako i dozu negativnog. Prema mišljenju studenata 57% njih smatra kako je u konačnici odnos koristi i štete od EU podjednak.

Uspoređivanjem ankete koja se provodila na VUP-u i ankete koju je proveo Ipsos za Ministarstvo vanjskih i europskih poslova dolazi se do različitih zaključaka. Ankete na VUP-u

pristupili su isključivo studenti, dakle ljudi do maksimalno 30ak godina, dok je Ipsosovoj anketi pristupilo puno više ljudi koji su starijih dobnih uzrasta. Iz dobe razlike proizlazi rezultat da mlađe dobne skupine ipak posjeduju više znanja o Europskoj uniji, ali isto tako i da mlađi dobni uzrasti više koriste prednosti koje im Europska unija omogućuje. Korištenje prednosti i mogućnosti koje EU nudi moguće je daleko više upotrebljavati no za to je potrebno više se educirati i istraživati. Svakako bi bilo dobro osmisliti dodatne mogućnosti kako studente, ali i ostale dobne skupine, upoznati da načinima kako doći do svih pogodnosti, te u konačnici kako te pogodnosti i koristiti.

6. LITERATURA

Knjige:

1. Cerovac et al. (2010) Europska unija. Zagreb: Mate d.o.o.
2. Omejec, J. (2008) Vijeće Europe i Europska unija: Institucionalni i pravni okvir. Zagreb: Novi informator.

Internetske stranice:

3. Ukratko o svim državama članicama EU-a,
URL: https://europa.eu/european-union/about-eu/countries_hr (pristup: 3.5.2018)
4. IZLOŽENOST POSLOVNOG SEKTORA KORUPCIJI I KRIMINALU U HRVATSKOJ,
URL: https://www.unodc.org/documents/data-and_analysis/statistics/corruption/Croatia_Business_corruption_report_CRO.pdf (pristup: 29.5.2018.)
5. Narodne novine (2015) Strategija razvoja javne uprave za razdoblje od 2015. do 2020. godine,
URL: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2015_06_70_1329.html (pristup: 9.6.2018.)
6. Hrvatska u brojkama, 2017,
URL: https://www.dzs.hr/Hrv_Eng/CroInFig/croinfig_2017.pdf (pristup: 16.5.2018.)
7. Hrvatska 28. članica Europske unije, 2014,
URL: <http://www.mvep.hr/files/file/publikacije/Hrvatska-28-clanica-Europske-unije.pdf> (pristup: 3.5.2018.)
8. Koji su koraci u procesu pristupanja Europskoj uniji?, 2018,
URL: <https://uprava.gov.hr/koji-su-koraci-u-procesu-pristupanja-europskoj-uniji/12410> (pristup: 3.5.2018.)
9. Europski parlament, 2018,
URL: <http://www.europarl.europa.eu/> (pristup: 18.5.2018.)
10. Program ruralnog razvoja 2014.-2020.
URL: <https://strukturnifondovi.hr/eu-fondovi/esi-fondovi-2014-2020/program-ruralnog-razvoja-2014-2020/> (pristup: 6.5.2018.)
11. Razvojni prioritet – maksimalno iskoristiti sredstva fondova EU, 2017,

URL:<https://hgk.hr/centar-za-mirenje/razvojni-prioritet-maksimalno-iskoristiti-sredstva-fondova-eu>

12. Hrvatski put u Europsku uniju,

URL: <file:///C:/Users/Korisnik/Downloads/PDF%208.pdf> (pristup: 5.5.2018.)

13. Nastavak snažnog rasta izvoza, 2018,

URL: <https://www.hgk.hr/nastavak-snaznog-rasta-izvoza> (pristup: 21.5.2018.)

14. Strana ulaganja u Hrvatsku, 2017,

URL: <https://www.hnb.hr/> (pristup: 21.5.2018.)

15. Prikupljanje polaznih informacija o kvaliteti usluga pravosudnog sustava u Republici Hrvatskoj, 2017,

URL:https://pravosudje.gov.hr/UserDocsImages/dokumenti/JSSP/Izvjestaj_WB_JSSP_v7.pdf (pristup: 11.6.2018.)

16. Praćenje stavova građana Republike Hrvatske o Europskoj uniji, 2017,

URL:[http://www.mvep.hr/files/file/2018/Izvjestaj-Ipsos--za-MVEP-0917--Pra%C4%87enje-stavova-gra%C4%91ana-RH-o-EU---rujan-2017.-\(1\).pdf](http://www.mvep.hr/files/file/2018/Izvjestaj-Ipsos--za-MVEP-0917--Pra%C4%87enje-stavova-gra%C4%91ana-RH-o-EU---rujan-2017.-(1).pdf)

6.1 Popis slika

Slika 1. Promjena strukture Europske unije

Slika 2. Čimbenici rizika koji utječu na kvalitetu ljudskog zdravlja

Slika 3. Prosječni godišnji indeks potrošačkih cijena od 2006.-2017. godine

4. Demografska struktura uzorka osoba koje su pristupile Ipsos anketi

6.2 Popis grafikona

Grafikon broj 1. Prebivališta studenata koji su pristupili anketi

Grafikon broj 2. Glas studenata za članstvo u EU

Grafikon broj 3. Rezultati o glasu na referendumu koji se proveo 2012. godine

Grafikon broj 4. Podatci o zaštiti okoliša u Hrvatskoj prema mišljenju studenata

- Grafikon broj 5. Mišljenje studenata o izvozu Hrvatskih proizvoda
- Grafikon broj 6. Stavovi studenata vezani uz poštivanje ljudskih prava i prava manjina
- Grafikon broj 7. Mišljenja studenata o stranom ulaganju u Hrvatsko gospodarstvo
- Grafikon broj 8. Odnos uvoza i izvoza prema mišljenju studenata
- Grafikon broj 9. Stavovi studenata o poštivanju zakona nakon ulaska Hrvatske u EU
- Grafikon broj 10. Mišljenje studenata o nacionalnoj sigurnosti u Hrvatskoj
- Grafikon broj 11. Kvaliteta sustava zdravstvene zaštite u Hrvatskoj
- Grafikon broj 12. Mišljenje studenata o sigurnosti Hrvatskih građana nakon ulaska u EU
- Grafikon broj 13. Učinkovitost javne uprave u pogledu studenata
- Grafikon broj 14. Korupcija u javnim ustanovama RH prema mišljenju studenata Veleučilišta u Požegi
- Grafikon broj 15. Stavovi studenata o uvjetima za poljoprivrednu proizvodnju
- Grafikon broj 16. Mišljenje studenata o ponašanju hrvatskih političara
- Grafikon broj 17. Standardni život građana RH nakon ulaska u EU-u
- Grafikon broj 18. Mišljenje studenata o mogućnosti pronalaska posla u Hrvatskoj
- Grafikon broj 19. Korist ili šteta od EU za Hrvatsku
- Grafikon broj 20. Osoba korist od Europske unije
- Grafikon broj 21. Koristi ili prednosti koje su studenti osjetili ulaskom Hrvatske u EU
- Grafikon broj 22. Percepcije osobne koristi ulaska u EU je istraživanje koje je provelo Ipsos Plus za Ministarstvo vanjskih i europskih poslova
- Grafikon broj 23. Izvori informiranja o Europskoj uniji koje koriste studenti
- Grafikon broj 24. Mišljenje studenata o količini financijskih sredstava namijenjenih za Hrvatsku
- Grafikon broj 25. Iskorištenost pretpristupnih fondova od 2007.-2013. godine prema mišljenju studenata.

IZJAVA O AUTORSTVU RADA

Ja, **Monika Stazić**, pod punom moralnom, materijalnom i kaznenom odgovornošću, izjavljujem da sam isključivi autor završnog/diplomskog rada pod naslovom „**Hrvatska u Europskoj uniji- stvarnost ili iluzija**“ te da u navedenom radu nisu na nedozvoljen način korišteni dijelovi tuđih radova.

U Požegi, 28.6.2018.

Monika Stazić
